

Aktualności

Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

PL ISSN 1899-346X
Rok XXVII Nr 2(112)
kwiecień–czerwiec 2023

XVIII Akademickie
Mistrzostwa
Województwa
Lubelskiego

W strefie relaksu

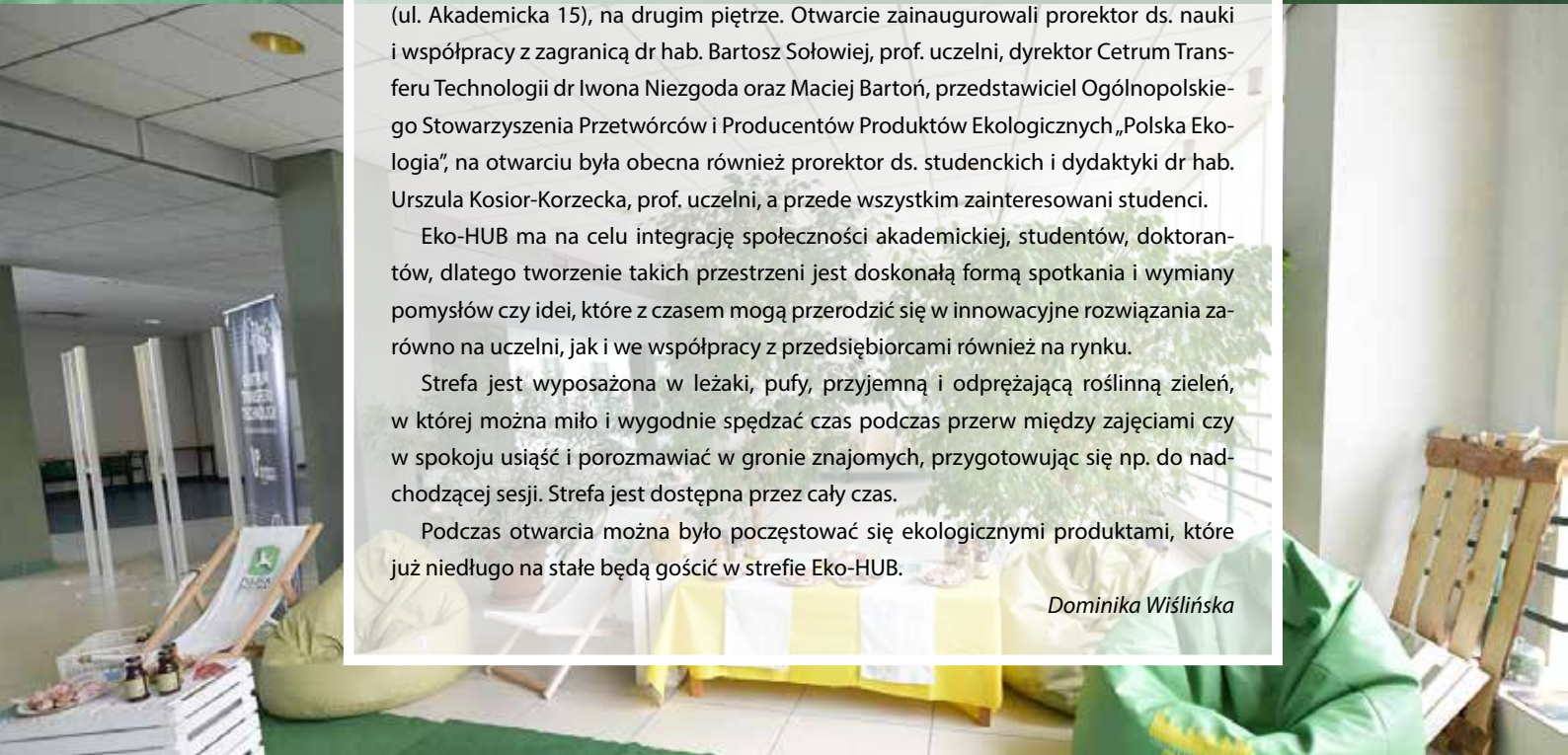
Od 19 maja 2023 r. studenci Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie mogą korzystać z otwartej strefy relaksu przy Eko-HUB-ie w budynku Collegium Agronomicum II (ul. Akademicka 15), na drugim piętrze. Otwarcie zainaugurowali prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą dr hab. Bartosz Sołowiej, prof. uczelni, dyrektor Cetrum Transferu Technologii dr Iwona Niezgodą oraz Maciej Bartoń, przedstawiciel Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Przetwórców i Producentów Produktów Ekologicznych „Polska Ekologia”, na otwarciu była obecna również prorektor ds. studenckich i dydaktyki dr hab. Urszula Kosior-Korzecka, prof. uczelni, a przede wszystkim zainteresowani studenci.

Eko-HUB ma na celu integrację społeczności akademickiej, studentów, doktorantów, dlatego tworzenie takich przestrzeni jest doskonałą formą spotkania i wymiany pomysłów czy idei, które z czasem mogą przerodzić się w innowacyjne rozwiązania zarówno na uczelni, jak i we współpracy z przedsiębiorcami również na rynku.

Strefa jest wyposażona w leżaki, pufy, przyjemną i odprężającą roślinną zielen, w której można miło i wygodnie spędzać czas podczas przerw między zajęciami czy w spokoju usiąść i porozmawiać w gronie znajomych, przygotowując się np. do nadchodzącej sesji. Strefa jest dostępna przez cały czas.

Podczas otwarcia można było poczęstować się ekologicznymi produktami, które już niedługo na stałe będą gościć w strefie Eko-HUB.

Dominika Wiślińska

Jubileusz 70-lecia WNoZiB

W NUMERZE

WYDARZENIA

- 1 Jubileusz 70-lecia WNoZiB
- 3 Międzynarodowy Kongres „Szanse nauk o zwierzętach – 70 lat Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki” Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie
- 5 Doktorat honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie dla prof. Marka Światońskiego
- 7 Laudacja wygłoszona przez prof. dr hab. Brygidę Ślaską
- 10 Diagnostyka cytogenetyczna w hodowli zwierząt i medycynie weterynaryjnej
- 12 Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie
- 13 Kalendarium
- 16 Nagroda ministra
- 16 Stypendia ministra
- 19 Dwieście lat, Panie Profesorze!
- 24 Chór Akademicki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie obchodził jubileusz 70-lecia
- 31 Dzień Kariery 2023
- 32 Prof. dr hab. Gabriel Brzęk (1908–2002) – hydrobiolog, historyk zoologii polskiej
- 33 Targi Staży i Pracy
- 34 Warsztaty dla finalistów konkursu „Człowiek w środowisku”
- 35 Zespół sygnalistów z nagrodami

WOKÓŁ NAUKI

- 17 Nowo mianowani profesorowie
- 23 Pierwszy w Polsce w pełni elektryczny ciągnik rolniczy
- 29 Neofobia żywieniowa u dzieci – wyzwanie XXI wieku?
- 30 LUBLIN UP!

KONFERENCJE SZKOLENIA

- 20 II Międzynarodowa Konferencja Doktorantów
- 21 Środowisko – Roślina – Zwierzę – Produkt
- 22 I Międzyuczelniany Konkurs na prezentację multimedialną
- 26 Tradycja wsparta nauką
- 27 Dietetyka dla wszystkich

SPORT

- 36 Zawody jeździeckie i czempionyaty koni

dla
ków Wydziału Nauk o Zwierzętach
i Biogospodarki
z okazji 70-lecia
Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki
Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Wystąpienie rektora Krzysztofa Kowalczyka podczas jubileuszu 70-lecia WNoZiB

Wydział Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w 2023 r. obchodzi jubileusz 70-lecia swojej działalności. Rok świętowania jubileuszu jest zawsze szczególny. Wracamy pamięcią do początków działalności Wydziału, wspominamy profesorów, doktorów i innych pracowników, którzy tworzyli, pracowali i rozwijali Wydział Zootechniczny jeszcze wówczas Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, a później Wyższej Szkoły Rolniczej i Akademii Rolniczej, a obecnie Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Wydział ten jest związany z tworzeniem szkolnictwa wyższego w Lublinie od czasów II wojny światowej, gdy w 1944 r. powstał Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej.

Wydział Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki jest bliski wszystkim pracownikom Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, nie tylko przez swoją historię, ale przede wszystkim poprzez realizację procesu dydaktyki i współpracy badawczej z pracownikami pozostałych wydziałów naszego Uniwersytetu. Nie sposób podziękować wszystkim, ale na pewno do najbardziej zasłużonych dla utworzenia Wydziału należeli: prof. Alfred Chodkowski, prof. Adam Domański, prof. Gabriel Brzęk, prof. Laura Kaufman, prof. Henryk Malarski, prof. Zdzisław Zabielski i wielu innych znakomitych profesorów. Dziękuję im za bezgraniczne oddanie sprawom nauki w zakresie badań zootechnicznych i dydaktyki, które doprowadziły do utworzenia Wydziału, a następnie do jego dynamicznego rozwoju. To dzięki ofiarnej pracy i poświęceniu wielu pracowników Wydział stał się wiodącym ośrodkiem naukowym polskiej zootechniki, kształcącym kadry dla macierzystych jednostek i wielu innych

UNIWERSYTET
PRZYRODNICZY
w Lublinie

Aktualności Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Wydawca: Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie.

Rada Programowa: Marcin Arciszewski, Barbara Futa, Agnieszka Kubik-Komar, Barbara Marcinek, Monika Michalak-Majewska, Krzysztof Olszewski, Krystyna Piotrowska-Weryszko (przewodnicząca).

Redakcja: Monika Jaskowiak – redaktor naczelny (e-mail: monika.jaskowiak@up.lublin.pl), Anna Wypychowska. **Korekta:** Agnieszka Brach, Agnieszka Litwirczuk.

Współpraca: Dział Rekrutacji i Promocji.

Projekt graficzny i łamanie: Anna Kowalczyk. **Adres redakcji:** 20-950 Lublin, ul. Akademicka 15, skr. poczt. 158, tel. 81 445-68-05, e-mail: wydawnictwo@up.lublin.pl. **Druk:** Drukarnia Standruk w Lublinie, ul. Rapackiego 25

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania tekstów i modyfikacji tytułów.

Fotografia na 1 str. okładki: Fot. Barbara Ścibior

ośrodków w kraju. Zawsze gdy miałem okazję rozmawiać z pracownikami innych Uniwersytetów Przyrodniczych i Rolniczych, bardzo często podkreślano rolę, jaką odegrał Wydział w tworzeniu i rozwoju kadr z zakresu produkcji zwierzęcej, genetyki i hodowli oraz żywienia zwierząt, oceny i wykorzystania surowców pochodzenia zwierzęcego, zoohigieny. Za ten wielki wkład pracowników i władz Wydziału na przestrzeni wielu lat działalności bardzo dziękuję. Rozwój polskiego rolnictwa i unowocześnianie produkcji zwierzęcej bez waszej pracy, inwencji twórczej, znakomitych pomysłów i poświęcenia nie byłby tak dynamiczny.

Wydział Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki poszerzał i uatrakcyjniał swoją ofertę edukacyjną, dostosowując kierunki studiów do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i ciągle podnosił jakość kształcenia. To wszystko sprawiło, że absolwenci Wydziału pełnili lub pełnią odpowiedzialne funkcje i stanowiska w życiu politycznym, samorządowym, administracyjnym, gospodarczym i naukowym w regionie i kraju.

W ostatnich latach infrastruktura Wydziału została istotnie poprawiona. Oddano do użytku budynki Stacji Badawczej i Ośrodka Dydaktyczno-Szkoleniowego Jeździectwa i Hipoterapii wraz z nowoczesnym wyposażeniem naukowo-badawczym, który zapewnia znakomite zaplecze do realizacji ambitnych badań, procesu dydaktycznego oraz organizacji imprez hippicznych. Doposażono gospodarstwa doświadczalne w Felinie, Bezku i Uhrusku w zakresie produkcji zwierzęcej oraz doposażono szereg jednostek w nowoczesną aparaturę badawczą. Bardzo dobre zaplecze badawcze, ale przede wszystkim nowatorskie i ambitne pomysły sprawiają, że pracownicy Wydziału z powodzeniem ubiegają się o projekty krajowe i międzynarodowe oraz publikują prace w renomowanych czasopismach. Wiodąca dyscyplina na Wydziale – zootechnika i rybactwo – otrzymała w ostatniej ocenie ewaluacyjnej kategorię A. Jest to zasługą bardzo dobrych osiągnięć w pracy badawczej wielu pracowników Wydziału, ale jest to także zasługa przewodniczącej Rady Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo i dziekan prof. Brygidy Ślaskiej, która czuwała nad właściwym przypisaniem osiągnięć

badawczych i podejmowała wyzwania i trudności w każdym zakresie związanym z oceną ewaluacyjną. W imieniu władz Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie dziękuję wszystkim pracownikom Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki za zaangażowanie w rozwój naukowy i dydaktyczny Wydziału oraz naszej Uczelni. Dzięki waszej pracowitości i otwartości na nowe wyzwania, przed którymi stoi nauka, staliście się liderem Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie pod względem liczby prac opublikowanych w renomowanych czasopismach z Journal Citation Reports. Wymiernym efektem osiągnięć naukowo-badawczych jest fakt, iż każdego roku na liście TOP 2% najlepszych naukowców na świecie znajdują się pracownicy z Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki. Jestem przekonany, że rozbudowany potencjał kadrowy, nowoczesne laboratoria i pracownie oraz kreatywność pracowników i kadry zarządzającej Wydziałem na czele z prof. dr hab. Brygidą Ślaską przysporzą Wydziałowi kolejnych wspaniałych osiągnięć. Pragnę zapewnić, że władze uczelni widzą i doceniają Państwa poświęcenie sprawom nauki i dydaktyki oraz troskę o rozwój Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Bardzo dziękuję studentom z Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki za ich zaangażowanie w działalność organizacyjną w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie. Gratuluję i dziękuję za wspaniałe osiągnięcia dydaktyczne, naukowe, sportowe i artystyczne. Z Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki mamy najwięcej stypendystów Ministra Edukacji i Nauki. To dzięki waszej aktywności i poświęceniu przyczyniacie się do budowy prestiżu naszej uczelni.

W roku jubileuszu 70-lecia Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki wszystkim pracownikom i studentom życzę wiele radości, zadowolenia z pracy lub studiowania oraz kolejnych wspaniałych sukcesów w działalności naukowej i dydaktycznej.

Z wyrazami wdzięczności i szacunku

Rektor

Prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk

Wyróżnieni Odznaką Zastużony dla Rolnictwa
Fot. Alicja Jaroszevska

Międzynarodowy Kongres „Szanse nauk o zwierzętach – 70 lat Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki” Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Kongres odbył się w dniach 17–19 maja 2023 r. w formie hybrydowej. Uczestniczyło w nim niemal 300 osób stacjonarnie i online (dostępny w formie zarchiwizowanej <https://up.lublin.pl/70lat-wnozib/transmisja/>). Oficjalnego otwarcia obrad dokonał rektor Krzysztof Kowalczyk.

Uczestnicy wysłuchali znanych i cenionych prelegentów sesji plenarnych: prof. Andrew Illiusa, Nicka Savilla Ph.D. (University of Edinburgh), Hossama Eldina Rushdiego Ahmeda Aliego Osmana, assoc. prof. (Cairo University, Egipt), prof. Małgorzaty Szumacher, czł. koresp. PAN (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu), D.Sc. Dmytra Yanovycha (National Reference Laboratory Veterinary Drug Residues Lviv, Ukraina), Pauliny Cholewińskiej Ph.D.

Dziedkan Brygida Ślaska i wojewoda lubelski Lech Sprawka

Dziekani jednoimiennych wydziałów z Polski z pamiątkowymi gawertonami

(Ludwig-Maximilians-University of Munich, Niemcy), Michała Milerskiego Ph.D. (Institute of Animal Breeding in Prague, Republika Czeska), dr. hab. Marka Rembierza, prof. Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Podczas sesji naukowych uczestnicy wysłuchali 65 interesujących oraz inspirujących referatów, których treści zostały zamieszczone w Materiałach Konferencyjnych Międzynarodowego Kongresu „Szanse Nauk o Zwierzętach 70 Lat Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki” (<https://up.lublin.pl/nauka/wydawnictwo/otwarty-dostep/>).

W poszczególnych sesjach przyznane zostały nagrody i wyróżnienia. W sesji „Zwierzęta a czynniki modelujące dobrostan i zdrowie” I miejsce i nagrodę za najlepszą pracę otrzymał referat pt. „Analiza porównawcza profili białkowych nowotworów gruczołu sutkowego oraz zdrowej tkanki tego gruczołu u suk” autorstwa M. Bernaciak, A. Lepczyńskiego, M. Ożgi, B. Ślaskiej, M. Pierzchały.

W sesji „Zwierzęta w środowisku” I miejsce przyznano za pracę autorstwa M. Samorek-Pieróg, T. Cencka, J. Karamona zatytułowaną: „The occurrence of the potentially zoonotic parasite *E. aerophilus* in the lungs of red foxes in the Podkarpackie Voivodeship, Poland – preliminary study”. W sesji młodych naukowców I miejsce zajęła praca pt. „Prevention of mycotoxins in fish with clinoptilolite modified feed additive”, której autorami są: W. Hussein, J. Rojtinakorn, D. Palicia, K. Wojnarowski, P. Cholewińska, W. Thammatorn, N. Szeligowska.

Kongres pozwolił na prezentację aktywności badawczej młodych naukowców, jak też na upowszechnienie wyników badań poprzez wymianę poglądów i doświadczeń na temat aktualnych wyzwań naukowych w Polsce i poza jej granicami.

Oprac. Brygida Ślaska
Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego Kongresu

Nagrodzeni pamiątkowymi gawertonami
Fot. Alicja Jaroszewska

Podczas jubileuszu 70-lecia Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki 18 maja 2023 r., odbyła się uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr. hab. Markowi Świtońskiemu.

Po jubileuszowym przemówieniu dziekan Wydziału odtworzono film „Mentorzy”, który zawierał wspomnienia zasłużonych pracowników Wydziału świętującego swój jubileusz: prof. Grażyny Jeżewskiej-Witkowskiej, prof. Eugeniusza Greli, prof. Tomasza Gruszeckiego oraz prof. Zygmunta Litwińczuka.

Goście mieli również możliwość obejrzenia filmu prezentującego życie Wydziału i jego rozwój – m.in. nowe kierunki studiów, nowe inwestycje oraz nowoczesne laboratoria badawcze.

Następnie wręczono odznaczenia. Odznakę honorową Zasłużony dla Rolnictwa za osiągnięcia w dziedzinie rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych odebrało z rąk wojewody lubelskiego Lecha Sprawki piętnastu pracowników Wydziału. Dziekan Brygida Ślaska otrzymała również z rąk wojewody lubelskiego okolicznościowy dyplom uznania z Medalem Wojewody Lubelskiego dla Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki z okazji 70-lecia działalności oraz Medal Wojewody Lubelskiego dla niej jako dziekan Wydziału.

Zastępca prezydenta Lublina Mariusz Banach wręczył kolejne wyróżnienia: Medal Unii Lubelskiej, Zasłużony dla Miasta Lublin oraz Medal Prezydenta Miasta Lublin.

Profesor Brygida Ślaska wręczyła osobom szczególnie zasłużonym dla rozwoju Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki pamiątkowe grawerony. Otrzymali je: dziekani jednoimiennych wydziałów z Polski, dyrektorzy instytutów naukowych, dziekani wydziałów UP w Lublinie, przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego i pracownicy dziekanatu.

Zastępca prezydenta miasta Lublin Mariusz Banach i pracownicy UP nagrodzeni Medalem Unii Lubelskiej

W dalszej części uroczystości przystąpiono do procedowania nadania tytułu doktora honoris causa.

Swoją obecnością wydarzenie uświetnili: Chór Akademicki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oraz Zespół Sygnalistów Myśliwskich UP w Lublinie – ORION.

Dział Rekrutacji i Promocji

Fot. Alicja Jaroszewska

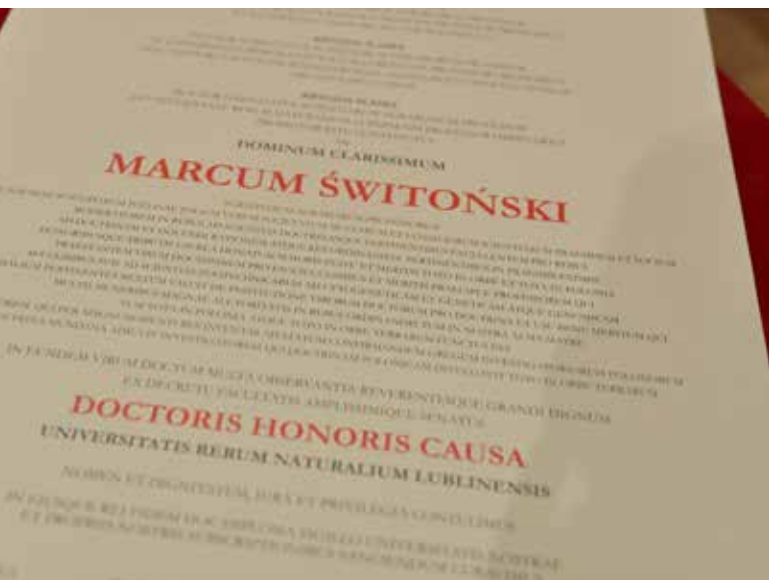
Doktorat honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie dla prof. Marka Świtońskiego

Wystąpienie rektora
Krzysztofa Kowalczyka

Szanowni Państwo,
z wielką satysfakcją przewodniczę dzisiejszej uroczystości nadania tytułu i godności doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie profesorowi Markowi Świtońskiemu. Jest to wydarzenie wyjątkowe dla środowisk akademickich

w Polsce, a także towarzystw i korporacji skupiających wybitnych uczonych, jak Polska Akademia Nauk. Dzisiejszy dzień jest z pewnością ważny i doniosły dla profesora Marka Świtońskiego oraz jego rodziny, współpracowników, przyjaciół i znajomych, jak również dla mnie, gdyż Profesora znam od wielu lat, zwłaszcza

ze zjazdów i kongresów Polskiego Towarzystwa Genetycznego. Profesora, uczonego i badacza, którego darzę wielkim szacunkiem jako naukowca posiadającego niekwestionowany autorytet w Polsce i świecie, ale także jako człowieka życzliwego i stanowczego, chętnie dzielącego się swoją olbrzymią wiedzą i doświadczeniem, służącego radą i pomocą.

Szanowni Państwo,

postęp cywilizacyjny był niezmiennie związany z rozwojem nauki. Człowiek, zdobywając nowe umiejętności i technologie, czynił to dzięki pozyskiwaniu nowej wiedzy. Śmiało można postawić tezę, że nie byłoby naszej cywilizacji, gdyby nie postęp badawczy i naukowy. Pomimo upływu tysiącleci nic nie zmieniło się w tym względzie. To dzięki odkryciom naukowców człowiek posiadał taką wiedzę i umiejętności, że może eksplorować planetę, czyniąc nasze życie łatwiejszym i lepszym, oraz tworzyć technologie zdolne do sięgania w głąbię wszechświata.

Postęp naukowo-badawczy i cywilizacyjny nie pojawił się jednak samoistnie, ale był wytworzony przez ludzi poszukujących czegoś twórczego, ciekawych nowości i odkryć, przekraczających granice wyobraźni, wiedzy i poznania w danym czasie, kreatorów nowych wizji, idei i ważnych osiągnięć twórczych. To ludzie stale poszukujący i tworzący, dążący do zmian. Badacze oddani nauce, twórcy o nieprzeciętnych umysłach i wielkich sercach. To im kolejne pokolenia zawdzięczają rozwój i poprawę poziomu życia. Liderzy kreujący badania, nakreślający nowe idee, przekraczające granice zwykłej ludzkiej wyobraźni, są godnymi wzorami do naśladowania przez nas wszystkich. Bez ludzi twórczych, zaangażowanych w tworzenie postępu, kreślących nowe horyzonty i stawiających przed sobą nowe wyzwania badawcze nie byłoby postępu naukowego, cywilizacyjnego, gospodarczego i technicznego. Kim byli i są ci wspaniali ludzie, którym tyle zawdzięczamy? W zdecydowanej większości są to osoby nam znane, chociaż ich wiedza, twórczość i światłość umysłu niekiedy nas onieśmiela.

Do grona takich liderów kreujących postęp badawczy i rozwój kadr z pewnością należy znakomity uczonec, cieszący się wielkim autorytetem naukowym i uznaniem w kraju i na świecie, *visiting professor* renomowanych uczelni zagranicznych, człowiek olbrzymiej wiedzy, szczącący się znakomitymi osiągnięciami badawczymi, dydaktycznymi i organizacyjnymi, członek rzeczywisty Polskiej

Akademii Nauk prof. dr hab. Marek Świtoński. Naukowiec uhonorowany wieloma znamienitymi nagrodami i wyróżnieniami.

W dniu dzisiejszym Profesor otrzymuje tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. To najwyższa godność, jaką uczelnia może nadać osobom zasłużonym w obszarze nauki, kultury i życia społecznego. Nadanie tytułu doktora honoris causa prof. dr. hab. Markowi Świtońskiemu stanowi symboliczny dowód akademickości uczelni i jej misji do wskazywania oraz kreowania wzorców i osób godnych naśladowania. Przyznanie najwyższej godności akademickiej stanowi także wyraz uznania wielkiego wkładu Profesora w pracę badawczą i działalność na rzecz środowiska akademickiego w Polsce i na świecie. To także wyraz podziękowania za wieloletnią współpracę na wielu płaszczyznach z naszą Uczelnią.

Dzisiejsza uroczystość pokazuje jasno Profesora jako niestrudzonego badacza i naukowca, ciągle poszukującego nowych wyzwań, wskazującego dokąd powinien dążyć i jaki powinien być nauczyciel akademicki. To na takich znakomitych liderach pracownicy uniwersytetów powinni się wzorować. To do takich naukowców jak profesor Marek Świtoński można przypisać słowa wypowiedziane przez Johna Quincy'ego Adamsa, amerykańskiego prawnika, dyplomata i polityka: „Jeśli twoje działania inspirują innych do tego, żeby marzyć więcej, poznawać więcej, robić więcej i stawać się lepszym, to jesteś prawdziwym liderem”.

Przykład profesora Marka Świtońskiego wyraźnie pokazuje, że konsekwentna, przemyślana i dobrze zaplanowana praca badawcza przynosi znakomite efekty, nie tylko w postaci licznych publikacji, ale przede wszystkim służy poszerzeniu wiedzy z zakresu genetyki zwierząt domowych. Badania naukowe Profesora obejmowały nieprawidłowości i polimorfizmy chromosomowe, zaburzenia koniugacji mejozy i mapowanie chromosomów, poszukiwanie wariantów DNA związanych ze zmiennością cech ilościowych lub odpowiedzialnych za choroby i wady genetyczne oraz cytogenetyczne, a także molekularne przyczyny zaburzeń rozwoju płci niektórych zwierząt gospodarskich i towarzyszących. Dorobek Profesora obejmuje również współautorstwo szeregu uznanych podręczników akademickich, cenionych przez studentów i nauczycieli akademickich wykładających genetykę i genomikę.

Prof. dr hab. Marek Świtoński jest wizjonerem, organizatorem i pomysłodawcą wielu projektów naukowych i dydaktycznych. Jest niestrudzonym propagatorem najnowszych osiągnięć nauki, doceniającym postęp i wkład badawczy w rozwój wiedzy, gospodarki i społeczeństwa. Profesor to wybitny nauczyciel akademicki, niecofający się w dyskusjach przed obroną prawdy i wartości uznanych w świecie nauki, ale szanujący każdego dyskutanta. Na szczególnie podkreślenie zasługuje aktywność Profesora w integracji środowiska naukowego w Polsce z zakresu genetyki zwierząt. Profesor to niestrudzony mentor i organizator wielu spotkań naukowych, na których były prezentowane najnowsze osiągnięcia i dyskutowane przyszłe zadania badawcze.

Profesor Marek Świtoński jest członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk. Był wiceprezesem oraz prezesem Oddziału PAN w Poznaniu, członkiem Rady Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, członkiem Rady Nauki przy Ministrze Nauki i Technologii, członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Genetycznego oraz jego wiceprzewodniczącym i prezesem. W latach 1990–1996

pełnił funkcję prorektora ds. kadr naukowych i współpracy z zagranicą Akademii Rolniczej w Poznaniu, a przez 32 lata był kierownikiem Katedry Genetyki i Podstaw Hodowli Zwierząt w macierzystej uczelni. Był i jest członkiem redakcji wielu międzynarodowych i krajowych czasopism naukowych, a od 2000 r. jest redaktorem naczelnym Journal of Applied Genetics.

Wniosek o nadanie prof. dr hab. Markowi Świtońskiemu tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie złożony przez Wydział Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki został poparty przez Radę Dyscypliny Zootechniki i Rybactwo oraz społeczność akademicką z pozostałych wydziałów naszej uczelni i pozytywnie zaopiniowany przez Senat naszego Uniwersytetu. Nadając zaszczytny tytuł doktora honoris causa, nasza uczelnia składa podziękowanie i wdzięczność wielce szanownemu Profesorowi nie tylko za wspaniałą działalność naukową i dydaktyczną, ale przede wszystkim za olbrzymi wkład wniesiony w rozwój kadry badawczo-dydaktycznej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Bliskie, merytoryczne i życzliwe kontakty oraz budujące spotkania z Profesorem były i są niezwykle cenione przez pracowników naszej uczelni, zwłaszcza Instytutu Biologicznych Podstaw Produkcji Zwierzęcej z Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki.

Dzień wręczenia tytułu doktora honoris causa prof. dr hab. Markowi Świtońskiemu jest także wyjątkowy dla społeczności akademickiej uniwersytetów przyrodniczych w Poznaniu i Lublinie. uczelni bliskich nie tylko z uwagi na realizację badań i dydaktyki w podobnym zakresie, ale przede wszystkim ze względu na wieloletnią współpracę badawczą i dydaktyczną wielu naukowców, w tym z zakresu genetyki zwierząt i roślin. Wyróżnienie Profesora laurem akademickim jest również podniosłe dla środowiska wybitnych uczonych skupionych w Polskiej Akademii Nauk oraz dla cytogenetyków, genetyków i zootechników.

Profesor Marek Świtoński i rektor Krzysztof Kowalczyk

Wielce szanowny Profesorze, czcigodny Doktorze Honoris Causa, w tym ważnym i uroczystym dniu proszę przyjąć najlepsze życzenia wszelkiej pomyślności, zdrowia i sukcesów w dalszej pracy naukowo-badawczej oraz wiele zadowolenia i radości w życiu osobistym i rodzinnym. Ten wyjątkowy dzień jest ważny nie tylko dla Pana i Pańskiej rodziny, ale także dla pracowników nauki w Polsce powiązanych z zootechniką oraz genetyką, którzy cenią Pana Profesora jako wybitnego naukowca, wspaniałego lidera i wizjonera prac badawczych oraz życzliwego, chętnie służącego pomocą człowieka.

Laudacja wygłoszona przez prof. dr hab. Brygidę Ślaską

Magnificencjo, Panie Rektorze,
Wysoki Senacie,
Dostojny Doktorze Honorowy,
Szanowni Zebrani,

na początku był Grzegorz Mendel – „ojciec” genetyki, następnie wielu wybitnych genetyków, a obecnie jest prof. Marek Świtoński.

To dla mnie wielki zaszczyt i honor, że w tym nadzwyczajnym dniu mogę przedstawić dostojnemu gremium sylwetkę prof. Marka Świtońskiego i jednocześnie wyrazić podziękowania i wdzięczność przyjacielowi naszego Instytutu, Wydziału i Uniwersytetu, wybitnej osobowości w polskiej i światowej nauce.

Współpraca Profesora z Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie w zakresie genetyki zwierząt futerkowych rozpoczęła się wiele lat temu, kiedy nie było jeszcze telefonów komórkowych, a komputery nie były powszechnie wykorzystywane. Pierwsze kontakty naukowe doktor honoris causa nawiązywał z prof. Januszem Maciejowskim, niekwestionowanym autorytetem i ówczesnym dyrektorem Instytutu Biologicznych Podstaw Produkcji Zwierzęcej, a także jego następczynią prof. Grażyną Jeżewską-Witkowską. Także obecnie prof. Marek Świtoński współpracuje z naukowcami naszego Uniwersytetu, co zaowocowało wspólnymi pracami

naukowymi w zakresie genetycznego podłoża zaburzeń rozwoju płci kotów i psów oraz promocją kadry naukowej.

Zebranemu dziś w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie dostojnemu gremium postać prof. Marka Świtońskiego jest znana, każdy z nas spotkał go na swojej drodze, jednak nie każdy zdaje sobie sprawę z całości wybitnych osiągnięć dostojnego doktora honoris causa.

Profesor Marek Świtoński od początku swojej drogi naukowej jest związany z Poznaniem, a w szczególności z Zakładem Genetyki i Podstaw Hodowli Zwierząt ówczesnej Akademii Rolniczej, a obecnie Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Od studiów ukończonych z wyróżnieniem poprzez uzyskanie stopnia doktora nauk rolniczych w 4 lata, stopnia doktora habilitowanego w 7 lat, aż do otrzymania tytułu profesora po 5 latach przebiegu kariery naukowej doktora honoris causa nieustannie budził respekt. W minionych czasach niespotykane było, aby naukowiec tak szybko mógł poszczycić się tytułem naukowym. Profesor Marek Świtoński zawdzięcza to swojej ciężkiej pracy, ale przede wszystkim nieskrywanej pasji do nauki.

W ciągu kilkunastu lat Profesor rzetelnie zapracował na miano cenionego specjalisty, wszak nie ma w Polsce naukowca, który nie

Prof. Brygida Ślaska i doktor honoris causa Marek Świtoński

słyszał o wkładzie prof. Marka Świtońskiego w cytogenetykę, genetykę i genomikę zwierząt gospodarskich i zwierząt towarzyszących. Bez wątpliwości można określić Profesora niekwestionowaną osobowością naukową w Polsce i poza jej granicami oraz pionierem wyznaczającym kierunek rozwoju światowych badań.

Już na początku swojej drogi prof. Marek Świtoński nie bał się podejmować zadań skomplikowanych i wymagających, z jednej strony wpisując się w ogólny nurt badań w zakresie cytogenetyki, z drugiej jednak nieustannie poszukując nowych rozwiązań, metod i kierunków badawczych. Ta cecha nie zmieniła się przez całe jego życie.

Nie tylko prof. Janusz Maciejowski zauważył ówczesnego magistra Marka Świtońskiego, uczynili to także inni wybitni genetycy: prof. Ingemar Gustavsson ze Szwedzkiego Uniwersytetu Nauk Rolniczych w Uppsali i prof. Gerald Stranzinger ze Szwajcarskiego Federalnego Instytutu Technologicznego w Zurychu. Zaproponowali współpracę, która zaowocowała dwoma projektami badawczymi finansowanymi przez Szwajcarski Fundusz Nauki i nowatorskim w skali międzynarodowej cyklem publikacji.

Profesor Marek Świtoński nie spoczywał na laurach. Także po uzyskaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego stale poszukiwał nowych obszarów badawczych, dokonywał obserwacji i przewidywał kierunki rozwoju genetyki. Dzięki temu wyniki jego badań pozwoliły na opracowanie międzynarodowych wzorców kariotypu oraz cytogenetycznych map genomu różnych gatunków zwierząt, jak też na zdiagnozowanie licznych nieprawidłowości chromosomowych zwierząt gospodarskich i towarzyszących. Weszły one na stałe do kanonu genetyki i są wykorzystywane w diagnostyce cytogenetycznej i hodowli zwierząt.

Z wrodzonej potrzeby poznawania i odkrywania świata w połowie pierwszej dekady XXI w. prof. Marek Świtoński podjął badania, których celem było poznanie molekularnego podłoża zaburzeń rozwoju płci zwierząt z prawidłowym zestawem chromosomów. Efekty jego pracy pozwoliły na identyfikację sprawczych mutacji genowych i markerów DNA związanych z tymi zaburzeniami lub płodnością nosicieli. Te znaczące odkrycia zyskały duże uznanie w międzynarodowym środowisku naukowym.

Profesor Marek Świtoński opublikował blisko 300 oryginalnych prac naukowych, w tym ponad 200 w najlepszych światowych czasopismach. Warta odnotowania jest jednak nie tylko liczba prac, ale przede wszystkim ich niezwykle wysoka jakość. Artykuły te zostały opublikowane w czasopismach o bardzo zróżnicowanym profilu, co potwierdza tylko wszechstronność naukową szanownego doktora honoris causa. Biorąc pod uwagę potężną liczbę publikacji, nie sposób wspomnieć wszystkich kierunków badawczych Profesora, ale jedno można stwierdzić: zawsze były one pionierskie, na wysokim poziomie i wyznaczające trendy w nauce. Owocem tego jest nadzwyczajna liczba cytowań prac profesora Marka Świtońskiego, która wynosi około 3 tysięcy i z dnia na dzień rośnie. Do tego jest on współautorem 22 cieszących się uznaniem w środowisku genetyków książek naukowych i podręczników akademickich, na których kształcą się kolejne pokolenia studentów i młodych adeptów nauki. Wszystkie te liczby i mierniki potwierdzają, że prof. Marek Świtoński niewątpliwie może być określany naukowym fenomenem w zakresie genetyki zwierząt w Polsce i poza jej granicami.

Profesora Marka Świtońskiego znamy jednak nie tylko z jego publikacji na najwyższym możliwym poziomie, ale również z licznych wykładów i referatów wygłaszanych przed najróżniejszymi gremiami naukowymi, zbierającymi setki osób zainteresowanych kolejnym przekazem wielkiego uczonego. O wysokiej pozycji Profesora w środowisku naukowym świadczą zaproszenia do wygłoszenia 29 referatów plenarnych na krajowych i międzynarodowych konferencjach i kongresach naukowych. Niezwykle cenna umiejętność łączenia w mistrzowskim wykładzie rzetelnej wiedzy, rozległej erudycji i zdolności dydaktycznego przekazu jest dostrzegana przez krajowe i międzynarodowe środowisko naukowe.

Warto również zauważyć, jak skuteczny jest prof. Marek Świtoński w zakresie pozyskiwania funduszy na prowadzenie pionierskich badań naukowych. Dotychczas kierował on aż 20 projektami badawczymi finansowanymi ze środków Komitetu Badań Naukowych, Narodowego Centrum Nauki, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Fundacji na rzecz Nauki Polskiej. Jest to liczba wręcz niewyobrażalna, biorąc pod uwagę to, jak trudno jest uzyskać dofinansowania w takiej wysokości i z taką częstotliwością, jak czyni to prof. Marek Świtoński. Kierowanie przez niego imponującą liczbą 20 grantów jest kolejnym dowodem na nowatorstwo pomysłów badawczych Profesora i wyznaczanie przez niego nurtu rozwoju genetyki zwierząt w skali krajowej i międzynarodowej.

Profesor Marek Świtoński niewątpliwie dba o własny rozwój naukowy. Jednak równie ważne dla niego jest wychowywanie kolejnych pokoleń badaczy, którzy podążają jego śladem. Profesor Marek Świtoński wypromował 28 doktorów nauk, w tym 21 doktorów nauk rolniczych w zakresie zootechniki oraz 7 doktorów nauk biologicznych w zakresie biologii. Jego wychowankowie mogli uczyć się od znakomitego mentora, dlatego później uzyskiwali stopnie

naukowe doktora habilitowanego oraz tytuły profesora. Dostojny doktor honoris causa obecnie jest mentalnym ojcem 5 profesorów i 9 doktorów habilitowanych. Rzetelne wykształcenie, które uzyskali pod skrzydłami prof. Marka Światońskiego, pozwala im na wszechstronny rozwój nie tylko w Polsce, ale również poza jej granicami.

Dodatkowo prof. Marek Światoński, jako ceniony ekspert i specjalista, wielokrotnie brał udział w ocenie dorobku naukowego innych naukowców, sporządzivszy łącznie 65 recenzji w przewodach doktorskich, postępowaniach habilitacyjnych i postępowaniach o nadanie tytułu profesora. Ta liczba imponuje. Niezaprzeczalnie jest ona świadectwem autorytetu Profesora i świadczy o uznaniu jego rozległej wiedzy oraz szacunku, jakim darzony jest przez środowisko naukowe.

Mimo swojej wysokiej pozycji w nauce polskiej i światowej prof. Marek Światoński zawsze pamięta o ludziach, których spotkał na swojej drodze, i podkreśla wkład pracy swoich współpracowników i doktorantów we własne osiągnięcia. Jego dokonania naukowe oparte są bowiem nie tylko na wybitnych predyspozycjach osobistych, lecz również na zróżnicowanych formach współpracy – od podejmowania wspólnych inicjatyw ze swoimi doktorantami i pracownikami macierzystej katedry poprzez badania prowadzone we współpracy z badaczami z jednostek naukowych z całej Polski, w tym z Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, aż po realizowanie wspólnych przedsięwzięć z wieloma zagranicznymi ośrodkami naukowymi znajdującymi się m.in. Szwajcarii, Szwecji, Kanadzie, Niemczech, Finlandii, we Włoszech czy w Portugalii.

Mimo niezwykle dynamicznie przebiegającej drogi naukowej prof. Marek Światoński nie zadowolili się osiągniętymi sukcesami. Jego niezwykle dokonania naukowe, zdolności organizacyjne, komunikatywność i sprawność w zarządzaniu były i są wysoko cenione. Znajdowały i wciąż znajdują uznanie w środowisku naukowym, czego dowodem było powierzenie Profesorowi wielu szacownych i odpowiedzialnych funkcji będących dowodem uznania środowiska akademickiego oraz zasług Profesora dla rozwoju nauk zootechnicznych, weterynaryjnych i biologicznych.

Na forum macierzystej uczelni – Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu – prof. Marek Światoński przez 32 lata kierował Katedrą Genetyki i Podstaw Hodowli Zwierząt, wielokrotnie pełnił funkcje w wydziałowych i ogólnouniwersyteckich komisjach, zaś przez dwie kadencje sprawował urząd prorektora do spraw kadr naukowych i współpracy z zagranicą.

Profesjonalizm i kompetencje prof. Marka Światońskiego sprawiły, że w 2007 r. powołano go na członka korespondenta Polskiej Akademii Nauk. W 2022 r. został on członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk, co jest ogromnym wyróżnieniem, biorąc pod uwagę fakt, że członkowie Akademii wybierani są spośród najwybitniejszych naukowców polskich i zagranicznych. Pan Profesor przez 8 lat był wiceprezesem, a przez kolejne 4, prezesem Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu. Z uwagi na charakter, entuzjazm i sprawność zarządzania prof. Marek Światoński został ponownie wybrany na prezesa i sprawuje tę funkcję do dziś.

Profesor Marek Światoński uczestniczy w radach naukowych aż trzech instytutów Polskiej Akademii Nauk: od 32 lat – w Radzie Naukowej Instytutu Genetyki i Biotechnologii PAN w Jastrzębcu,

od 29 lat – w Radzie Naukowej Instytutu Genetyki Człowieka PAN w Poznaniu i od 15 lat – w Radzie Naukowej Instytutu Genetyki Roślin PAN w Poznaniu, co świadczy o wysokiej pozycji naukowej Profesora oraz uznaniu jego autorytetu w znaczących gremiach naukowych w Polsce.

Dzisiejsza uroczystość jest zdecydowanie zbyt krótka, by wymienić wszystkie funkcje, które pełnił prof. Marek Światoński, i wszystkie gremia, w których zasiadał lub zasiada. Nie można jednak nie wspomnieć o tym, że Profesor był prezesem i wieloletnim członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Genetycznego oraz dwóch komitetów naukowych Polskiej Akademii Nauk: Nauk Zootechnicznych i Akwakultury oraz Nauk Weterynaryjnych, ponieważ to właśnie te gremia reprezentują krajowe środowisko naukowe i wyznaczają kierunki rozwoju nauki w Polsce.

Profesor Marek Światoński był wielokrotnie nagradzany, wyróżniany i doceniany. Za swoją działalność został uhonorowany Złotym Krzyżem Zasługi, czterokrotnie wyróżniony nagrodami ministra właściwego ds. nauki, w tym za pracę habilitacyjną, osiągnięcia naukowe, podręcznik *Genetyka zwierząt* i za kształcenie kadr naukowych. Na gruncie Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu Jego Magnificencja Rektor wielokrotnie przyznawał mu nagrody za osiągnięcia naukowe. Został też dziewięciokrotnie nagrodzony przez Polskie Towarzystwo Genetyczne za publikacje naukowe oraz podręcznik akademicki.

Retorycznie można by zapytać, czy jest w ogóle możliwe osiągnięcie w nauce tego wszystkiego, czego dokonał dostojny doktor honoris causa? Profesor Marek Światoński pokazuje nam wszystkim, że jest to możliwe. Profesor to wybitny uczony, który w nauce osiągnął już wszystko, a sięga po jeszcze więcej. Naukę współtworzy, rozwija i promuje, pokazując, że rzeczy wyjątkowe są na wyciągnięcie ręki, a te niemożliwe – po prostu do osiągnięcia. Profesor Światoński buduje pomosty między ludźmi a instytucjami naukowymi, łamie schematy i z determinacją osiąga kolejne postawione sobie cele.

Szanowni Państwo,

społeczność akademicka Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oddaje dzisiaj hołd niezwykłemu człowiekowi, wybitnemu uczonemu o niekwestionowanym autorytecie, światowej sławy genetykowi – prof. Markowi Światońskiemu. Czynimy to w roku jubileuszu 70-lecia Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, z którym to Profesorem współpracuje od wielu lat. Uchwała Senatu z dnia 20 stycznia 2023 r. o nadaniu prof. Markowi Światońskiemu szacownego tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, podjęta na wniosek profesorów Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, poparta opiniami recenzentów – prof. Moniki Bugno-Poniewierskiej i prof. Stanisława Kamińskiego, stanowi wyraz uznania dla wielkości jego dorobku oraz zasług dla świata nauki.

Dostojny Doktorze Honoris Causa, obecność Pana wśród nas stwarza klimat najwyższego profesjonalizmu i atmosferę chęci nieustannego doskonalenia się. Nasze środowisko wielokrotnie dawało wyraz temu, jak bardzo wysoko ceni Pana wiedzę, kompetencje, szerokie horyzonty i twórczą energię w kreowaniu życia naukowego. Dzisiaj Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie zaprasza Pana Profesora z dumą i radością w swoje progi.

Fot. Alicja Jaroszevska

Diagnostyka cytogenetyczna w hodowli zwierząt i medycynie weterynaryjnej

Marek Świtoński

Diaagnostyka cytogenetyczna człowieka została wprowadzona do praktyki medycznej na początku II połowy XX w., kiedy tworzyły się zręby genetyki molekularnej. W 1953 r. ukazała się praca przedstawiająca model budowy cząsteczki DNA, autorstwa Francisca Cricka i Jamesa Watsona. W tamtym czasie nie wiadano jednak, ile chromosomów ma człowiek. Po odkryciu struktury DNA rozpoczęła się era genetyki molekularnej i mogło się wówczas wydawać, że cytogenetyka i chromosomowa teoria dziedziczenia, sformułowana na początku XX w. przez Thomasa Morgana i wyróżniona Nagrodą Nobla (1933 r.), przeszły już do historii. Na szczęście tak się nie stało i nie porzucono badań chromosomów.

W 1956 r. ustalono, że diploidalna liczba chromosomów (2n) człowieka wynosi 46. Odkrycie to szybko uruchomiło pierwsze analizy diagnostyczne. Do końca lat 50. XX w. opisano po raz pierwszy przypadki aneuploidii u ludzi: zespół Downa (trisomia chromosomu 21), zespół Turnera (monosomia chromosomu X) oraz zespół Klinefeltera (zespół XXY). Diagnostyka cytogenetyczna zaczęła wówczas odgrywać istotną rolę w medycynie człowieka. A jak rozwijała się diagnostyka cytogenetyczna zwierząt?

Barwienie odczynnikami Giemsy – początek diagnostyki cytogenetycznej

Za pioniera diagnostyki cytogenetycznej zwierząt domowych uznawany jest Ingemar Gustavsson ze Szwedzkiego Uniwersytetu Nauk Rolniczych w Uppsali, który w 1964 r. opisał fuzję centryczną (translokację Robertsona) między chromosomami nr 1 i 29 w szwedzkim bydło czerwono-białym. Późniejsze badania wykazały jej szerokie rozpowszechnienie w tej rasie i powodowanie niewielkiego (o ok. 5%) obniżenia płodności nosicieli. Wyniki badań skłoniły szwedzki związek hodowców bydła do finansowania badań cytogenetycznych buhajów w celu eliminacji nosicieli fuzji. Kolejne badania pokazały, że podczas profazy I mejozy powstaje triwalent, którego segregacja w anafazie I prowadzi do powstania ok. 5% gamet z nieprawidłowym zestawem chromosomowym.

Wieloletnie badania prowadzone w różnych krajach pokazały, że fuzja 1/29 sporadycznie występuje w rasie holendersko-fryzyskiej, natomiast jej częstość w niektórych rasach mięsnych (np. limusine) lub lokalnych (np. portugalskie rasy barroza i maronesa) jest wysoka lub bardzo wysoka. Przesiewowe analizy cytogenetyczne buhajów inseminacyjnych zostały wprowadzone w kilku krajach, przy czym skala tych badań we Francji jest zdecydowanie największa. Rozpoczęto je na początku lat 90. XX w. i do chwili obecnej badaniami objęto ogółem ponad 38 tys. zwierząt (głównie buhaje) różnych ras, a wśród nich zidentyfikowano

5,9% nosicieli fuzji 1/29 – układ heterozygotyczny ze względu na fuzję (2n = 59) oraz 0,1% zwierząt było homozygotycznych pod względem fuzji (2n = 58).

Barwienie odczynnikami Giemsy pozwoliło również na identyfikację m.in. zespołu XXY u bezpłodnych buhajów oraz chimerizmu XX/XY w leukocytach, który jest markerem frymartyzmu bydła odpowiedzialnego za bezpłodność jałówek.

Barwienie prążkowe chromosomów

Przysłowiowym kamieniem milowym w diagnostyce cytogenetycznej było opracowanie technik barwienia prążkowe chromosomów, które opracowano na przełomie lat 60. i 70. XX w., które umożliwiły opracowanie precyzyjnych wzorców kariotypu, niezbędnych w diagnostyce mutacji chromosomowych. Pierwsze propozycje takich wzorców dla zwierząt domowych opublikowano w 1980 r., a w kolejnych latach ukazały się szczegółowe opracowania dotyczące poszczególnych gatunków, takich jak: kot (1980), lis polarny (1985), lis pospolity (1985), świnia (1988), pies (1996, 1999), koń (1997), kura (1999), bydło, owca i koza (2001) czy jenot chiński (2002).

W latach 80. XX w. wykazano, że translokacje wzajemne odpowiadają za znaczące obniżenie liczebności miotu u świń i w ślad za tym podjęto we Francji diagnostykę cytogenetyczną knurów inseminacyjnych. Do chwili obecnej oceniono w tym kraju kariotyp prawie 38 tys. knurów, wśród których ok. 0,6% stanowili nosiciele translokacji wzajemnych. W ostatnich latach podobne badania uruchomiono m.in. w Kanadzie, Wielkiej Brytanii i Australii. Przykładowo w Kanadzie badaniami objęto 732 knury inseminacyjne, a wśród nich wykryto 12 (1,6%) nosicieli translokacji wzajemnych.

FISH – kolejny etap rozwoju diagnostyki cytogenetycznej

Rozwój biologii molekularnej zaowocował wprowadzeniem do diagnostyki cytogenetycznej fluorescencyjnej hybridyzacji in situ (FISH – fluorescent in situ hybridization), w której wykorzystywane są znakowane fluorescencyjnie sondy molekularne. Przykładem zastosowania techniki FISH może być identyfikacja translokacji wzajemnej u buhaja rasy ayrshire.

W ostatnich latach opracowano nowe narzędzie diagnostyczne (multi-FISH), które pozwala na wykrycie fuzji centrycznych lub translokacji wzajemnych podczas jednej analizy u świń i bydła. Stosując je, zidentyfikowano w brytyjskiej populacji knurów 15 różnych translokacji wzajemnych, które zdiagnozowano w kariotypie 69 knurów (4,2%) spośród ponad 1600 poddanych analizie.

Diagnostyka cytogenetyczna bez mikroskopu

Rozwój metod i narzędzi molekularnych stworzył warunki do wykrywania niektórych nieprawidłowości chromosomowych, głównie aneuploidii i leukocytnego chimeryzmu XX/XY na podstawie próbki DNA, która może być długo przechowywana. Diagnozę taką można wykonać przy pomocy: emulsyjnego PCR (ang. ddPCR – droplet digital PCR), skanowania genomu z wykorzystaniem mikromacierzy SNP oraz sekwencjonowania DNA.

Technika ddPCR pozwala na precyzyjną ocenę liczby kopii wybranego chromosomu, np. X. Zastosowanie takiej analizy umożliwiło wykrycie monosomii X w archiwalnych próbkach DNA pochodzących od klaczy, które nie miały potomstwa. Metoda ta okazała się również przydatna do wykrywania chimeryzmu leukocytnego XX/XY u jałówek.

Mikromacierze SNP powszechnie wykorzystywane w tzw. selekcji genomowej znalazły zastosowanie w diagnostyce mutacji chromosomowych. Przykładem może być wykorzystanie mikromacierzy dla 650 tys. SNP do identyfikacji monosomii X czy trisomii X w archiwalnych próbkach DNA pochodzących od ponad 2000 psów.

Aneuploidie mogą być również wykrywane przy pomocy sekwencjonowania całogenomowego. Takie badanie ujawniło, że martwo urodzone i zdeformowane cielę było obciążone trisomią chromosomu 20.

Diagnostyka cytogenetyczna zaburzeń rozwoju płci

Ważnym obszarem diagnostyki cytogenetycznej są przypadki zaburzeń rozwoju płci (ang. DSD – disorder of sex development). Klasyfikacja takich wad oparta jest na analizie chromosomów płci i wyróżniane są trzy podstawowe kategorie DSD: (1) wywołane nieprawidłowościami chromosomów płci, (2) występujące u osobników z prawidłowym, żeńskim zestawem chromosomów płci – XX DSD lub (3) z prawidłowym męskim zestawem chromosomów płci – XY DSD.

Do najczęściej diagnozowanych nieprawidłowości chromosomów płci należy wspomniany wcześniej chimeryzm leukocytny XX/XY, który jest markerem frymartyzmu. Jest on diagnozowany przede wszystkim u jałówek pochodzących z różnopłciowych cięż bliźniaczych, chociaż może również być wykryty u jałówek pochodzących z pojedynczych porodów, jeśli podczas ciąży doszło do obumarcia i resorpcji płodu męskiego.

Monosomia chromosomu X jest diagnozowana przede wszystkim wśród klaczek, rzadko u suk i kotek oraz sporadycznie u jałówek i loszek. Z kolei zespół XXY był rzadko opisywany u knurów, ogierów i psów, a najwięcej przypadków zdiagnozowano dotąd u buhajów. Ciekawym fenomenem jest szylkretowe umaszczenie kocurów, które wskazuje na możliwość wystąpienia zespołu XXY, co jest związane z losową inaktywacją jednego z chromosomów X u osobników z zestawem XXY i genotypem heterozygotycznym w locus sprzężonego z płcią genu rudego umaszczenia. Intrygujące jest to, że nieprawidłowości chromosomów płci są częstą przyczyną DSD kotów. W naszych badaniach wykryliśmy przypadki monosomii X, zespołu XXY, chimeryzmu leukocytnego XX/XY, translokacji między chromosomami X i Y, mozaicyzmu X/XY oraz mozaicyzmu X/X,r(Y), gdzie r(Y) oznacza kolisty chromosom Y. Na szczególną uwagę zasługują dwa przypadki translokacji X/Y, które po raz pierwszy opisano u zwierząt

domowych. Efektem tej translokacji było przeniesienie genu *SRY* (odpowiada za uruchomienie rozwoju płodowych gonad w kierunku jąder) z chromosomu Y do chromosomu X.

Podkreślić jednak należy, że badania cytogenetyczne często nie wyjaśniają podłoża DSD, ale są podstawą zakwalifikowania danego przypadku do jednej z trzech kategorii DSD.

Podsumowanie

W ponad 50-letnim okresie stosowania diagnostyki cytogenetycznej badaniami objęto co najmniej po kilkadziesiąt tysięcy buhajów i knurów, kilka tysięcy klaczy, ale znacznie mniej psów i kotów. Badania te pokazały, że najczęstszą nieprawidłowością chromosomową opisywaną u bydła były fuzje centryczne oraz chimeryzm leukocytny XX/XY. Z kolei główną mutacją diagnozowaną u świń były translokacje wzajemne, a u koni monosomia chromosomu X. Obszerne podsumowanie badań cytogenetycznych przedstawiono w opublikowanych ostatnio artykułach przeglądowych dotyczących bydła, świń, koni, psa i kota.

Pełna wersja wykładu doktora honoris causa dostępna jest na stronie Wydawnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w pozycji: *Profesor Marek Świtoński. Doktor honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie*. Lublin, 18 maja 2023 roku. ISBN 978-83-7259-394-8 on-line <https://up.lublin.pl/nauka/wydawnictwo/otwarty-dostep/>

Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Posiedzenie Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w dniu 31 marca 2023 r.

Senat pozytywnie zaopiniował wniosek w sprawie zaopiniowania przyznania godności profesora honorowego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. Sabinie V. Chebotar.

Senat zaopiniował kandydaturę:

- dr. hab. inż. Zbigniewa Jarosza i dr. hab. Siemowita Muszyńskiego, prof. uczelni na członka Rady Nadzorującej Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Senat poparł wniosek w sprawie zatrudnienia: dr hab. Moniki Kordowskiej-Wiater i dr hab. Grażyny Kowalskiej na stanowisku profesora uczelni.

Senat pozytywnie zaopiniował wniosek w sprawie wstrzymania naboru i likwidacji studiów drugiego stopnia kierunku zarządzanie w produkcji i przetwórstwie mleka.

Senat podjął uchwałę w sprawie doskonalenia programu studiów:

- pierwszego i drugiego stopnia kierunku ogrodnictwo;
 - pierwszego stopnia kierunku geodezja i kartografia;
 - pierwszego i drugiego stopnia kierunku transport i logistyka.
- Senat podjął uchwałę:
- zmieniającą Uchwałę nr 39/2021-2022 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie z dnia 22 kwietnia 2022 r. w sprawie doskonalenia programu studiów na kierunku technologia żywności i żywienie człowieka dla cykli kształcenia rozpoczynających się od roku akademickiego 2022/2023;

- w sprawie doskonalenia programu studiów pierwszego stopnia kierunku biobezpieczeństwo i zarządzanie kryzysowe;
 - w sprawie doskonalenia programu studiów pierwszego i drugiego stopnia kierunku biologia;
 - w sprawie określenia liczby miejsc na pierwszym roku na poszczególnych kierunkach studiów stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych magisterskich w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie na rok akademicki 2023/2024.
- Senat podjął uchwałę w sprawie:
- zasad odpłatności za usługi edukacyjne dla cykli studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie rozpoczynających się w roku akademickim 2023/2024;
 - zmian w Regulaminie Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie;
 - zmian w programie kształcenia w Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie;
 - określenia zasad rekrutacji do Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w roku akademickim 2023/2024.
 - określenia liczby miejsc na pierwszym roku na poszczególnych kierunkach studiów stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych magisterskich na rok akademicki 2023/2024.

Posiedzenie Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w dniu 28 kwietnia 2023 r.

Senat poparł wniosek w sprawie wszczęcia postępowania opiniodawczego o nadanie tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr. hab. Janowi Pawełkowi.

Senat powołał na recenzenta w postępowaniu o nadanie tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr. hab. Janowi Pawełkowi: prof. dr. hab. Jerzego Jeznacha i prof. dr. hab. Wojciecha Janukowicza.

Senat zaopiniował kandydatów na członków Rady Bibliotecznej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oraz przyjął uchwałę uchylającą Uchwałę nr 100/2019–2020 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie z dnia 25 września 2020r. w sprawie powołania Rady Bibliotecznej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie na kadencję 2020–2024.

Senat podjął uchwałę w sprawie ustalenia programu studiów stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku global management in smart agriculture realizowanych w języku angielskim.

Senat podjął uchwałę w sprawie doskonalenia programu studiów:

- pierwszego i drugiego stopnia kierunku turystyka i rekreacja,
- pierwszego stopnia kierunku gospodarka przestrzenna,
- pierwszego i drugiego stopnia kierunku analityka weterynaryjna,
- kierunku weterynaria,
- pierwszego stopnia kierunku sztuka ogrodowa i aranżacje roślinne,
- pierwszego i drugiego stopnia kierunku zarządzanie i inżynieria produkcji,
- pierwszego i drugiego stopnia kierunku dietetyka,
- pierwszego i drugiego stopnia kierunku biotechnologia.

Senat podjął uchwałę w sprawie Regulaminu Studiów Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Posiedzenie Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w dniu 29 maja 2023 r.

Senat podjął uchwałę w sprawie doskonalenia programu studiów pierwszego i drugiego stopnia kierunku zielarstwo i fitoprodukty.

Senat podjął uchwałę w sprawie doskonalenia programu studiów pierwszego stopnia kierunku leśnictwo.

Senat podjął uchwałę w sprawie ustalenia programów studiów podyplomowych na rok akademicki 2023/2024.

Senat pozytywnie zaopiniował wniosek o wstrzymanie naboru i likwidację:

- stacjonarnych studiów pierwszego stopnia kierunku enologia i cydrownictwo;

- specjalności gospodarka łowiecka na kierunku leśnictwo.

Rektor złożył sprawozdanie z wykorzystanych środków finansowych uczelni pozostających w jego dyspozycji.

Prorektor ds. studenckich i dydaktyki złożyła sprawozdanie z wykorzystania środków finansowych uczelni pozostających w jej dyspozycji.

Kalendarium

KWIECIEŃ

2 kwietnia

Prorektor U. Kosior-Korzecka wzięła udział w otwarciu konkursu finałowego Halowych Mistrzostw Województwa Lubelskiego w Ujeżdżeniu.

4 kwietnia

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu z K. Janeczko, zastępcą dyrektora ds. ekonomicznych Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych.

5 kwietnia

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu wielkanocnym u marszałka województwa lubelskiego J. Stawiarskiego.

6 kwietnia

Prorektor U. Kosior-Korzecka zorganizowała spotkanie prorektorów ds. studenckich i dydaktyki/kształcenia ze Związku Uczelni Lubelskich.

12 kwietnia

Rektor K. Kowalczyk i prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyli w spotkaniu otwierającym posiedzenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej oceniającej kierunek agroleśnictwo na Wydziale Agrobiotechnologii.

Rektor K. Kowalczyk podpisał umowę o współpracy z Przedsiębiorstwem Pszczelarskim „Łysoń” reprezentowanym przez prezesa firmy T. Łysonia.

Rektor K. Kowalczyk i prorektor A. Marczuk uczestniczyli w spotkaniu ze związkami zawodowymi, kierownikiem Działu Kadr i Płac A. Popiołek, M. Bień, koordynatorem Zespołu Spraw Socjalnych.

13 kwietnia

Rektor K. Kowalczyk i prof. M. Kankofer uczestniczyli w spotkaniu z firmą zewnętrzną zajmującą się medycyną weterynaryjną.

14 kwietnia

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w zwołanym Kolegium Rektorsko-Dziekańskim. Podczas kolegium zostały omówione tematy: regulamin nagród, przyznawanie tytułów doktora i doktora honoris causa, zmiany w statucie oraz wręczenie dyplomów.

17 kwietnia

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w wyjeździe zagranicznym w ramach programu Erasmus Plus.

18 kwietnia

Prorektor U. Kosior-Korzecka wzięła udział w uroczystości wręczenia Nagrody im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego Prymasa Tysiąclecia Jego Ekscelencji bp. Janowi Sobito oraz dr. h.c. Zbigniewowi Wojciechowskiemu przez Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Prorektor A. Waško uczestniczył w spotkaniu dotyczącym organizacji obchodów Święta Narodowego Trzeciego Maja.

19 kwietnia

Prorektor A. Waško wzięła udział w kongresie Polska Wieś XXI Europejski Kongres Innowacyjnych Rozwiązań dla Obszarów Wiejskich i Rolnictwa, odbywających się w dniach 19–20 kwietnia 2023 r. w Warszawie.

Prorektor U. Kosior-Korzecka wzięła udział w II edycji Międzynarodowej Konferencji Doktorantów „2nd International PhD Student's Conference at the University of Life Sciences in Lublin, Poland: Environment-Plant-Animal-Product (ICDSUPL)” zorganizowanej przez Szkołę Doktorską UP w Lublinie.

Prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyła w Dniu Promocji Wiedzy Żywnościowej „Dietetyka dla wszystkich”.

20 kwietnia

Prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyła w oficjalnym otwarciu IV Międzynarodowego Sympozjum SKN organizowanego w UP w Lublinie pod hasłem „Środowisko-Roślina-Zwierzę-Produkt”.

Prorektor U. Kosior-Korzecka oraz przedstawiciele Rady Uczelnianej Samorządu Studenckiego UP w Lublinie wzięli udział w spotkaniu organizatorów Lublinaliów – Lubelskich Dni Kultury Studenckiej.

Prorektor Adam Waško uczestniczył w IV Międzynarodowym Sympozjum Studenckich Kół Naukowych pod hasłem „Środowisko-Roślina-Zwierzę-Produkt”, które odbyło się w Centrum Kongresowym UP w Lublinie.

22 kwietnia

Rektor K. Kowalczyk i dziekan W. Gustaw uczestniczyli w zakończeniu projektu finansowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki w ramach programu „Społeczna odpowiedzialność nauki” realizowanego na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii.

24 kwietnia

Prorektor Adam Waško brał czynny udział w konferencji „Miasto Przyszłości. Lublin 2050”.

25 kwietnia

Rektor K. Kowalczyk, prorektor U. Kosior-Korzecka, prorektor A. Waško uczestniczyli w otwarciu Dnia Kariery 2023.

26 kwietnia

Rektor K. Kowalczyk spotkał się z T. Wyłupek, dyrektor Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Lublinie.

28 kwietnia

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w obchodach Lubelskiego Dnia Solidarności Międzypokoleniowej.

MAJ**3 maja**

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w uroczystości z okazji obchodów Święta Narodowego Trzeciego Maja.

5 maja

Prorektor A. Waško uczestniczył w Lubelskich Dniach Kultury Studenckiej 2023, Politechnika Lubelska.

8 maja

Rektor K. Kowalczyk spotkał się z nadinspektorem Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie A. Bieleckim. Spotkanie miało na celu nawiązanie i omówienie warunków współpracy pomiędzy instytucjami.

10 maja

Rektor K. Kowalczyk udzielił wywiadu w TVP Lublin.

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w posiedzeniu Komisji Rolnictwa i Weterynarii Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Lublinie we współpracy z II Wydziałem Nauk Biologicznych Lubelskiego Towarzystwa Naukowego.

11 maja

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w otwarciu wystawy poświęconej prof. G. Brzękowi w BG UP w Lublinie.

12 maja

Rektor K. Kowalczyk i prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyli w uroczystości wręczenia stypendiów ufundowanych przez ministra edukacji i nauki.

Rektor K. Kowalczyk i dziekan Wydziału Agrobiotechnologii B. Kłodziej uczestniczyli w Regionalnych Obchodach Święta Lasu, które odbyły się w miejscowości Rudnik nad Sanem.

Prorektor U. Kosior-Korzecka wzięła udział w uroczystości nadania skwerowi imienia Izabelli Sierakowskiej.

Rektor K. Kowalczyk oraz prorektor U. Kosior-Korzecka wręczyli decyzje o przyznaniu stypendiów najlepszym studentom UP w Lublinie.

Prorektor A. Waško uczestniczył w koncercie symfonicznym w ramach Jubileuszu 50-lecia kształcenia artystycznego w UMCS, który odbył się w Filharmonii im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie.

13 maja

Rektor K. Kowalczyk i prorektor A. Waško uczestniczyli w Gali Jubileuszowej z okazji 70-lecia istnienia Politechniki Lubelskiej.

15 maja

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu z K. Niewiadomskim, starostą Powiatu Łęczyńskiego. Spotkanie dotyczyło spraw związanych z Ośrodkiem UP w Piasecznie.

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w otwarciu obchodów Międzynarodowego Dnia Zdrowia Roślin oraz warsztatach pt. „WIORiN w Lublinie na straży ochrony zdrowia roślin”.

16 maja

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu Prezydium Związku Uczelni Lubelskich.

17 maja

Prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyła w Międzynarodowym Kongresie Naukowym pt. „Szanse nauk o zwierzętach – 70 lat Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki”.

18 maja

Rektor K. Kowalczyk i prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyli w Lubelskich Dniach Kultury Studenckiej – Lublinalia 2023.

19 maja

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w nadaniu tytułu profesora honorowego prof. M. Kwietniewskiemu oraz w promocji doktorów i doktorów habilitowanych.

Prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyła w otwarciu strefy relaksu Eko-HUB w budynku Collegium Agronomicum II.

20 maja

Rektor K. Kowalczyk i prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyli w Jubileuszu 70-lecia Chóru Akademickiego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Prorektor A. Waško uczestniczył w Lubelskich Dniach Kultury Studenckiej – Lublinalia 2023.

Prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyła w otwarciu konkursu na prezentację multimedialną w języku angielskim związaną ze studiowaną dziedziną.

20–21 maja

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w wydarzeniu pt. „Zielone Agro Show & Animal Show w miejscowości Ułęż”. Podczas wydarzenia odbyła się również I Krajowa Wystawa Bydła, I Regionalna Wystawa Bydła Mlecznego, Regionalna Wystawa Rodzimych Ras Koni.

24 maja

Prorektor A. Waško uczestniczył w I Lubelskich Dniach Integracji.

Prorektor A. Waško w imieniu rektora UP w Lublinie wzięł udział w uroczystości nadania tytułu doktora honoris causa KUL prof. Peterowi Trudgillowi.

Prorektor U. Kosior-Korzecka wzięła udział w uroczystym otwarciu Lubelskich Dni Integracji.

25 maja

Prorektor A. Waško w imieniu rektora UP w Lublinie wzięł udział w ceremonii otwarcia Finałów Akademickich Mistrzostw Polski w Koszykówce Kobiet oraz Mężczyzn.

Rektor K. Kowalczyk, prorektor A. Waško i prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyli w transmisji on-line uroczystości nadania tytułu doktora honoris causa prof. Z. Litwińczukowi przez Radę Naukową Uniwersytetu Medycyny Weterynaryjnej i Biotechnologii im. S.Z. Grzyckiego we Lwowie.

Prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyła w KULTuraliach 2023.

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w Ogólnopolskiej Konferencji naukowej pt. „Funkcjonowanie populacji zwierząt dzikich i towarzyszących w zmieniających się uwarunkowaniach środowiskowych i prawnych”. Konferencja została zorganizowana przez Katedrę Etologii Zwierząt i Łowiectwa oraz Sekcję Chowu i Hodowli Zwierząt Towarzyszących i Dzikich Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego.

29 maja

Rektor K. Kowalczyk spotkał się z Prezydentem Miasta Lublin K. Żukiem. Spotkanie dotyczyło omówienia współpracy.

30 maja

Prorektor A. Waško uczestniczył w Konferencji Naukowej „Studeo, studere – uczyć się: rośliny i... my” na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu.

Prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyła w otwarciu konferencji naukowej „Studeo, studere – uczyć się: rośliny i... my”.

31 maja

Prorektor A. Waško uczestniczył w Kongresie Eksportu 2023 „Międzynarodowa współpraca gospodarcza w zakresie energetyki i ochrony środowiska” zorganizowanym przez Zarząd Krajowego Stowarzyszenia Eksporterzy Rzeczypospolitej Polskiej.

31 maja

Prorektor U. Kosior-Korzecka oraz dyrektor Zespołu Szkół Rolniczych w Kijanach podpisali list intencyjny w sprawie współpracy.

Rektor K. Kowalczyk i prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyli w podpisaniu listu intencyjnego z Zespołem Szkół Rolniczych w Kijanach.

CZERWIEC**1 czerwca**

Rektor K. Kowalczyk i prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyli w spotkaniu z Radą Uczelnianą Samorządu Studenckiego.

2 czerwca

Prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyła w otwarciu II Ogólnopolskiej Konferencji Weterynaryjnej „Dzika Weterynaria”.

Rektor K. Kowalczyk spotkał się z A. Wójcikiem dyrektorem Wydziału Geodezji Departamentu Inwestycji i Rozwoju Urzędu Miasta Lublin oraz A. Wojewódkim, sekretarzem Miasta Lublin.

4 czerwca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w zawodach jeździeckich zorganizowanych w Ośrodku Jeździectwa UP w Lublinie.

Prorektor U. Kosior-Korzecka wzięła udział w uroczystym wręczeniu Studenckich Stypendiów Marszałka Województwa Lubelskiego studentom osiągającym wybitne wyniki w nauce.

6 czerwca

Rektor K. Kowalczyk, prorektor A. Marczuk i kier. Działu Kadr A. Popiołek spotkali się z przedstawicielami związków zawodowych.

Prorektor U. Kosior-Korzecka wzięła udział w uroczystym wręczeniu Studenckich Stypendiów Marszałka Województwa lubelskiego studentom osiągającym wybitne wyniki w nauce.

10 czerwca

Rektor K. Kowalczyk, prorektor U. Kosior-Korzecka i prorektor A. Waško uczestniczyli w uroczystości wręczenia dyplomów lekarza weterynarii na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej.

10–11 czerwca

Rektor K. Kowalczyk i prorektor A. Waško uczestniczyli w XXVI Narodowym Młodzieżowym Czempionacie Koni Rasy Małopolskiej (Arena Konna Ośrodka Jeździeckiego UP w Lublinie).

12 czerwca

Rektor K. Kowalczyk, I. Niezgoda wzięli udział w uroczystej gali konkursu Lublin UP!

Prorektor A. Waško jako członek jury uczestniczył w gali będącej zwieńczeniem międzyuczelnianego konkursu na najlepszy pomysł biznesowy Lublin UP!

13 czerwca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył na zaproszenie ministra edukacji i nauki P. Czarnka w spotkaniu, którego tematem była współpraca nauki z biznesem w dziedzinie badań i rozwoju. W spotkaniu uczestniczyli także rektorzy UP w Poznaniu, UP we Wrocławiu, UR w Krakowie oraz SGGW.

14 czerwca

Rektor K. Kowalczyk i prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyli w spotkaniu w ramach Związku Uczelni Lubelskich. Tematem spotkania było nawiązanie ścisłej współpracy na wzór Politechnicznej Sieci Via Carpatia.

Prorektor Adam Waško uczestniczył w wydarzeniu związanym z rozpoczęciem inwestycji budowy biogazowni rolniczej w zakładzie produkcyjnym SuperDrob S.A. w Lublinie.

15 czerwca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w seminarium naukowym pt. „Procesy fermentacyjne w technologii żywności” zorganizowanym przez dziekana Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii W. Gustawa. Prorektor U. Kosior-Korzecka wzięła udział w seminarium naukowym „Procesy fermentacyjne w technologii żywności” połączone z jubileuszem 30-lecia Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Technologów Żywności. Prorektor Adam Waško wzięła udział w uroczystości otwarcia X Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Innowacje w Praktyce” połączonej z Międzynarodową Wystawą Wynalazków i Technologii InnoWings.

16 czerwca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w Konferencji Naukowo-Historycznej pt. „Historia Aviopatologii Polskiej w latach 2002–2022”. Konferencja odbyła się w SGGW.

18 czerwca

Rektor Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu Unii Cyfrowej zorganizowanej w UM w Lublinie.

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu dotyczącym Unii Cyfrowej zorganizowanej w UM w Lublinie.

Prorektor A. Waško brał udział w Gali Akademickich Mistrzostw Województwa Lubelskiego 2022/2023.

21–22 czerwca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w Konferencji Rektorów Uczelni Rolniczych i Przyrodniczych w Siedlcach.

24 czerwca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w jubileuszu 50-lecia zorganizowanym przez prof. T.M. Gruszeckiego.

25 czerwca

Rektor A. Marczuk uczestniczył w Dniu Otwartych Drzwi, który odbył się w Lubelskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Końskowoli.

26 czerwca

Rektor K. Kowalczyk i prorektor A. Marczuk uczestniczyli w uroczystości jubileuszu pracy zawodowej pracowników UP w Lublinie.

29 czerwca

Rektor K. Kowalczyk i prorektor A. Waško uczestniczyli w Zjeździe Absolwentów Wydziału Rolniczego Akademii Rolniczej w Lublinie w 50. rocznicę ukończenia studiów magisterskich i 51. rocznicę ukończenia studiów inżynierskich (roczniki studiów 1968/1972 i 1968/1973).

Fot. Alicja Jaroszewska

Nagroda ministra

Minister edukacji i nauki w tym roku przyznał 66 nagród, w tym 52 indywidualne i 14 zespołowych. Jedną z nagród za działalność wdrożeniową uzyskał zespół pracowników pod kierunkiem prof. dr. hab. Krzysztofa Józwiakowskiego z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie (dr. hab. inż. Michał Marzec, prof. uczelni, mgr inż. Arkadiusz Malik, dr. hab. inż. Alina Kowalczyk-Juško, prof. uczelni, dr. inż. Magdalena Gizińska-Górna, dr. inż. Aneta Pytka-Woszczyło, prof. dr. hab. Danuta Urban) oraz z Politechniki Gdańskiej (prof. dr. hab. inż. Magdalena Gajewska). Zespół uzyskał nagrodę za przygotowanie koncepcji i wdrożenie

największej w Polsce hybrydowej hydrofitowej oczyszczalni ścieków, która powstała w 2020 r. w Białce nad jeziorem Bialskim na terenie gminy Dębowa Kłoda.

Nagrody za znaczące osiągnięcia w zakresie działalności wdrożeniowej dotyczą: praktycznego wykorzystania wyników badań naukowych lub prac rozwojowych, w szczególności w działalności przemysłowej, naukowej lub handlowej; komercjalizacji wyników działalności naukowej oraz *know-how* związanego z tymi wynikami bądź wdrożenia oryginalnego osiągnięcia projektowego, technologicznego lub artystycznego.

Red.

Stypendia ministra

414 studentom minister edukacji i nauki 29 marca 2023 r. przyznał stypendia za znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe na rok akademicki 2022–2023. Wśród wyróżnionych znajduje się aż 18 studentów z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Nagrodzeni studenci to: Remigiusz Szymon Bagrowski (weterynaria), Aleksandra Chrapek (ochrona roślin i kontrola fitosanitarna), Patrycja Gazda (dietetyka), Weronika Głowienka (zarządzanie i inżynieria produkcji), Gabriela Gutowska (dietetyka), Sebastian Jaguszewski (bezpieczeństwo i higiena pracy), Martyna Wiktoria Jarosz (zarządzanie i inżynieria produkcji), Paweł Sławomir Jurczak (weterynaria), Katarzyna Kolasa (dietetyka), Klaudia Gabriela Lasota (biotechnologia), Katarzyna Mazurek (technologia żywności i żywienie człowieka), Agata Maria Michalska (technologia

Fot. Alicja Jaroszewska

żywności i żywienie człowieka), Anastasiya Ramankevich (behawiorystyka zwierząt), Kinga Aleksandra Rokicka (zootechnika), Jolanta Rybak (weterynaria), Monika Żaneta Szymczuk (ochrona środowiska), Damian Grzegorz Zarajczyk (zootechnika), Kaja Agnieszka Ziółkowska (biotechnologia). Wymienieni laureaci otrzymają również wyróżnienie finansowe w wysokości 17 tys. zł.

Red.

NOWO MIANOWANI PROFESOROWIE

JACEK PRANAGAL

Fot. Maciej Niedziółka

Prof. dr hab. Jacek Pranagal uzyskał tytuły: magistra inżyniera, absolwenta Politechniki Lubelskiej kierunku inżynieria środowiska (1982) i Akademii Rolniczej w Lublinie kierunku rolnictwo (1997), doktora nauk rolniczych (2000), doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie agronomii, specjalność gleboznawstwo – fizyka gleby (2012). 2 lutego 2023 r. Prezydent RP nadał mu tytuł profesora w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo.

Profesor Jacek Pranagal pracuje na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie od początku swojej kariery zawodowej (1976 r.), aktualnie w Instytucie Gleboznawstwa, Inżynierii i Kształtowania Środowiska.

W tym czasie ukształtował się profil naukowy prof. dr hab. Jacek Pranagala – dotyczy badań gleboznawczych skoncentrowanych przede wszystkim na właściwościach opisujących stan fizyczny gleby. Stan fizyczny gleby, w tym: zagęszczenie, struktura porów, wodoodporność agregatów glebowych czy też właściwości retencyjne i filtracyjne, odgrywają niezwykle istotną funkcję w relacjach gleba – roślina – atmosfera. W decydującym bowiem stopniu kształtują w glebie warunki, w jakich przebiegają: wszelkie reakcje chemiczne, przemiany biochemiczne i procesy mikrobiologiczne. Można zaobserwować, że w licznych badaniach środowiskowych i rolniczych stan fizyczny gleby nie jest uwzględniany.

Swoje główne zainteresowania naukowe Profesor skierował na badania obejmujące zmiany struktury i wodno-powietrznych właściwości gleby. Z tymi cechami gleby związane są jego najważniejsze osiągnięcia naukowe i wiodące kierunki badawcze. Dotyczą one przede wszystkim kształtowania stanu fizycznego gleby pod wpływem:

- 1) systemów uprawy roli, w szczególności upraw uproszczonych;
- 2) sposobów wieloletniego rolniczego użytkowania i postępujących procesów degradacji;
- 3) zabiegów meliorujących, w tym rolniczego zagospodarowania materiałów odpadowych;
- 4) miejsca i funkcji gleby w warunkach zmieniającego się środowiska przyrodniczego.

Profesor prowadzi także badania zmian środowiska glebowego zachodzących w wyniku silnej antropopresji i przyrodniczego zagospodarowania odpadów oraz możliwości zastosowania nowych technologii w rolnictwie. Jest autorem/współautorem 146 publikacji naukowych, w tym 79 oryginalnych prac twórczych. Publikował je w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym, takich jak: *Acta Agrophysica*; *Agricultural Water Management*; *Agronomy*; *Agronomy Science*; *Archives of Environmental Protection*; *Ecological Chemistry and Engineering*; *Ecological Engineering*; *Forest Ecology and Management*; *Geoderma*; *International Agrophysics*;

Journal of Environmental Management; *Journal of Soils and Sediments*; *Land Degradation and Development*; *Land*; *Mineralogia*; *Polish Journal of Environmental Studies*; *Polish Journal of Soil Science*; *Science of The Total Environment*; *Soil Science Annual*; *Soil & Tillage Research*; *Water* oraz *Water*; *Air & Soil Pollution*.

Był także recenzentem licznych publikacji naukowych w czasopiśmie międzynarodowych.

Dotychczas zrealizował 14 projektów badawczych (w przypadku jednego był kierownikiem) finansowanych przez KBN/NCN/NCBiR (2 projekty finansowane były ze środków UE). Wyniki badań prezentował jako uczestnik licznych konferencji (53) naukowych krajowych i międzynarodowych (w tym 9 zagranicznych). Jest również członkiem Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego (1987) i Międzynarodowej Unii Towarzystw Gleboznawczych (1998).

Profesor Jacek Pranagal aktywnie uczestniczy w życiu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

W 2012 r. był współautorem wniosku, a następnie kierownikiem projektu kierunku zamawianego pt.: „Inżynier środowiska – zawód z przyszłością”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej z EFS w ramach „Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007–2013. Priorytet IV. Szkolnictwo wyższe i nauka. Działanie 4.1. Wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego uczelni oraz zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy”. Projekt zrealizowano na Wydziale Agrobiotechnologii w latach 2012–2015.

Profesor był promotorem 1 zakończonej rozprawy doktorskiej, w 2 przewodach doktorskich pełnił funkcję recenzenta, a w 12 przypadkach funkcję członka komisji ds. obrony w postępowaniach o nadanie stopnia doktora. Był także promotorem 137 prac inżynierskich i 114 prac magisterskich. Wykonał 31 recenzji prac inżynierskich i 14 recenzji prac magisterskich.

Wielokrotnie był wyróżniany za osiągnięcia nagrodami rektora. Został odznaczony Medalem Złotym za Długoletnią Służbę, Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

DOMINIK SZWAJGIER

Prof. dr hab. inż. Dominik Sz wajgier jest absolwentem kierunku technologia żywności i żywienie człowieka na Wydziale Rolniczym AR w Lublinie (1998 r.).

W 2004 r. uzyskał stopień naukowy doktora, a w 2014 r. stopień naukowy doktora habilitowanego na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii UP w Lublinie. Profesor Dominik Sz wajgier decyzją Prezydenta RP z dnia 23 stycznia 2023 r. otrzymał tytuł profesora nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia.

Fot. Maciej Niedziółka

Badania naukowe prowadzone przez prof. Dominika Sz wajgiera od momentu zatrudnienia na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii UP w Lublinie obejmowały zagadnienia z zakresu piwowarstwa i analizy żywności, takie jak: optymalizacja procesów produkcji sódów i piw w celu wzbogacenia piwa w związki o działaniu przeciwutleniającym i przeciwzapalnym; charakterystyka surowców jako źródeł związków wykorzystywanych w profilaktyce chorób demencyjnych, w szczególności choroby Alzheimera. Po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego prowadził badania naukowe o następującej tematyce: izolowanie i charakterystyka inhibitorów cholinesteraz (acetylo- i butyrylocholinesterazy) w profilaktyce oraz leczeniu choroby Alzheimera; nowe preparaty bioaktywne oraz środki spożywcze o działaniu przeciwzapalnym i przeciwutleniającym, wykorzystywane w profilaktyce przeciwnowotworowej. Obecnie zainteresowania naukowe prof. Dominika Sz wajgiera dotyczą problematyki z zakresu technologii żywności i biotechnologii w obszarze zapobiegania neurodegeneracji centralnego układu nerwowego.

Prof. Dominik Sz wajgier rozwijał swoją karierę naukową w renomowanych ośrodkach naukowych za granicą – odbył długo- i krótkoterminowe staże naukowe i wizyty studyjne (ówczesna Republika Federalna Niemiec, Włochy, Austria, Chorwacja, Francja). Jest autorem lub współautorem 132 publikacji naukowych, w tym 82 publikacji naukowych z przypisanym współczynnikiem wpływu (sumaryczny IF 246,92; indeks Hirscha 18), 3 patentów i 2 zgłoszeń patentowych. Brał udział w realizacji kilkunastu projektów badawczych finansowanych przez MNiSW, NCN, NCBIR lub jednostki Unii Europejskiej. Pełnił funkcję kierownika projektu (dwukrotnie), głównego wykonawcy lub wykonawcy.

Za działalność naukową prof. Dominik Sz wajgier był wielokrotnie nagradzany (siedmiokrotnie nagrodą, dwukrotnie dodatkowym specjalnym i dwukrotnie dyplomem uznania). Profesor został dwukrotnie (w 2021 i 2022 r.) ujęty w rankingu stworzonym przez Stanford University (USA), obejmującym 2% najaktywniejszych naukowców świata (The World's Top 2% Scientists). W uznaniu zasług za stworzenie preparatu polifenolowego do zastosowania w prewencji choroby Alzheimera otrzymał złoty medal na XIV Międzynarodowych Targach Wynalazków i Innowacji (Intarg, 2021 r.) oraz nagrodę specjalną przyznaną przez World Invention Intellectual Property Association (WIIPA) (2021 r.)

Profesor jest promotorem jednego zakończonego przewodu doktorskiego i promotorem pomocniczym jednego zakończonego przewodu doktorskiego. Był trzykrotnie recenzentem w postępowaniach o nadanie stopnia doktora. Uczestniczył w pięciu postępowaniach o nadanie stopnia doktora habilitowanego – w tym trzykrotnie jako recenzent. Był promotorem 63 prac dyplomowych na rodzimej uczelni.

Działalność organizacyjna prof. Dominika Sz wajgiera związana jest z pracami na rzecz Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Od 1 sierpnia 2019 r. pełni funkcję kierownika Pracowni Żywności Ekologicznej Pochodzenia Roślinnego na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii. Był członkiem komitetów naukowych i organizacyjnych krajowych i międzynarodowych konferencji, jak również współorganizatorem kilkunastu wydarzeń o charakterze popularnonaukowym. W latach 2017–2020 był członkiem Uczelnianej Senackiej Komisji Budżetowej UP w Lublinie. Od 2006 r. (dwie kadencje) i ponownie od 2021 r. jest członkiem Wydziałowej

Komisji ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą. W 2018 r. został odznaczony przez Prezydenta RP Medalem Brązowym za Długoletnią Służbę.

MARIUSZ SZYMANEK

Fot. Archiwum prywatne

Prof. dr hab. inż. Mariusz Szymanek jest absolwentem kierunku technika rolnicza i leśna Wydziału Techniki Rolniczej i Leśnej (aktualnie Wydział Inżynierii Produkcji) Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie w zakresie mechanizacji rolnictwa (1997 r.) oraz kierunku mechanika i budowa maszyn Wydziału Mechanicznego Politechniki Lubelskiej w Lublinie w zakresie urządzeń inżynierii procesowej, spożywczej i eko-

techniki (2008 r.).

W latach 1998–2000 pracował na stanowisku asystenta w Zakładzie Motoryzacji i Transportu Instytutu Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa (aktualnie Instytut Technologiczno-Przyrodniczy) w Warszawie, oddział w Kludzienku.

W 2000 r. rozpoczął pracę naukową na Wydziale Techniki Rolniczej i Leśnej (aktualnie Wydział Inżynierii Produkcji) na AR w Lublinie. Stopień naukowy doktora uzyskał w 2004 r., a stopień naukowy doktora habilitowanego w 2011 r. Tytuł profesora nauk rolniczych w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo otrzymał decyzją Prezydenta RP z dnia 23 stycznia 2023 r.

W kręgu głównych zainteresowań naukowych prof. Mariusza Szymanka znajdują się: właściwości mechaniczne ziarna kukurydzy cukrowej oraz proces jego oddzielania od rdzeni kolb; pozyskiwanie i wykorzystanie alternatywnych źródeł energii w rolnictwie; doskonalenie jakości pracy agregatów uprawowych w aspekcie ponoszonych nakładów energetycznych oraz właściwości fizycznych gleby; doskonalenie sposobów produkcji oraz uszlachetniania nasion roślin uprawnych (światłem czerwonym, światłem lasera, polem magnetycznym i nanocząstkami); zastosowanie metod sztucznej inteligencji do modelowania i identyfikacji właściwości fizycznych i chemicznych produktów rolniczych.

Dorobek publikacyjny obejmuje 155 pozycji, w tym 40 publikacji w czasopismach naukowych posiadających Impact Factor (sumaryczny IF 122,907).

Profesor uczestniczył jako kierownik lub główny wykonawca w realizacji 3 projektów badawczych finansowanych przez MNiSW i 2 współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Prof. Szymanek był promotorem 2 zakończonych przewodów rozpraw doktorskich, dwukrotnie recenzentem w postępowaniach o nadanie stopnia doktora i dwukrotnie o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Był promotorem około 100 prac dyplomowych.

Od 2013 r. jest członkiem zespołu ekspertów Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBR), a od 2019 r. Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Inżynierii Rolniczej, Polskiego Towarzystwa Agrofizycznego (oddział lubelski), Polskiego

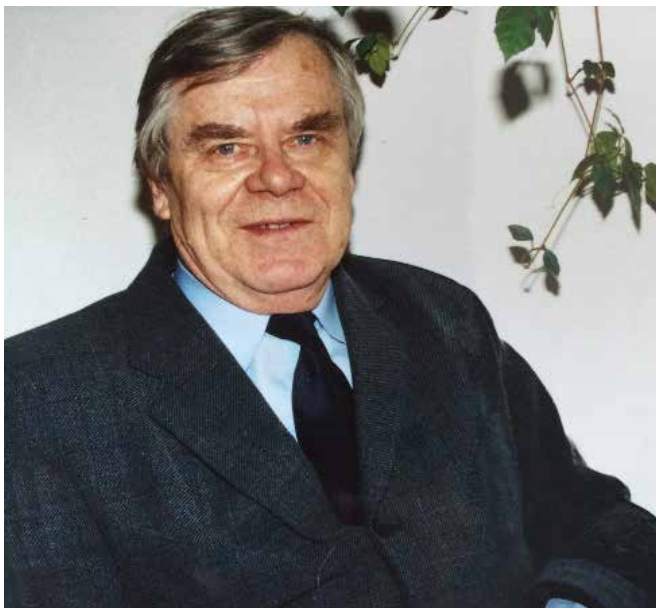
Związku Producentów Kukurydzy oraz Międzynarodowej Komisji Programowej Międzynarodowego Kongresu Naukowo-Technicznego „Agricultural Machinery” (Varna, Bułgaria).

Profesor Mariusz Szymanek rozwijał swoją karierę naukową w renomowanych zagranicznych ośrodkach naukowo-badawczych. Odbił staż naukowy m.in. w: Agroscope Reckenholz Tänikon Research Station ART (Zürich, Szwajcaria); Federal State Budgetary Scientific Institution „Federal Agrarian Research Center of

the North-East named after N.V. Rudnitsky” (Kirow, Rosja); Scientific Technical Union of Mechanical Engineering (Sofia, Bułgaria). Ponadto w ramach programu Erasmus+ uczestniczył w wielu krótkoterminowych stażach naukowych w takich krajach, jak: Litwa, Łotwa, Estonia, Bułgaria, Czechy.

Za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne był wielokrotnie nagradzany przez rektora.

Dwieście lat, Panie Profesorze!

25 kwietnia 2023 r., w gronie obecnych oraz dawnych pracowników Katedry Zastosowań Matematyki i Informatyki, uczciliśmy jubileusz 90-lecia urodzin prof. dr. hab. Edwarda Niedokosa. Były podziękowania, życzenia, kwiaty, upominki, okolicznościowy tort, oglądanie zdjęć, wspominaliśmy różne aspekty aktywności naukowej, dydaktycznej oraz organizacyjnej Profesora.

Profesor związany był z KZMI przez 47 lat, od kiedy ukończył studia matematyczne na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Swoją pracę doktorską poświęcił modelom matematycznym układów z rozszczepionymi jednostkami. Zajmował się także problemem brakującej obserwacji w powszechnie stosowanych układach eksperymentalnych oraz estymacji komponentów wariacyjnych w modelach nieortogonalnych losowych i mieszanych, opartych na klasyfikacji krzyżowej, hierarchicznej i kombinacji tych klasyfikacji. Wyniki dotyczące tego drugiego zawarł w pracy habilitacyjnej, na podstawie której uzyskał w 1973 r. stopień doktora habilitowanego nauk matematycznych w zakresie statystyki matematycznej. W 1990 r. uzyskał nominację na profesora nadzwyczajnego Akademii Rolniczej w Lublinie, a trzy lata później odebrał w Belwederze, z rąk ówczesnego Prezydenta RP Lecha Wałęsy, nominację na profesora nauk rolniczych. Wyniki swoich badań naukowych publikował w czasopiśmie naukowych oraz prezentował na licznych konferencjach krajowych i zagranicznych (m.in. w Tuluzie, 1982; Hamilton, 1994; Cape Town, 1998; Berkeley, 2000). W 1997 r. odbył staż zagraniczny w Wageningen w Holandii. Był promotorem jednej i recenzentem dwunastu prac doktorskich oraz jednej pracy habilitacyjnej. Oprócz sukcesów naukowych ma także liczące się osiągnięcia w pracy dydaktycznej. Prowadził wykłady i ćwiczenia z matematyki, statystyki matematycznej i doświadczalnictwa

na naszej uczelni, przez wiele lat także wykłady na kursach zastosowań matematyki organizowanych przez Instytut Matematyczny PAN w Warszawie. Jest współautorem jednego oraz autorem dwóch podręczników akademickich z dziedziny statystyki, za które otrzymał dwie Nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Był wysoko ceniony przez studentów, czego dowodem był nadany mu w roku 1977 tytuł Homo Didacticus. Był członkiem senatu AR oraz komisji senackich: bibliotecznej, inwentarzowej, bhp, wyborczej. Należał do Polskiego Towarzystwa Matematycznego, w latach 1995–1998 pełnił funkcję prezesa jego lubelskiego oddziału, oraz do Międzynarodowego Towarzystwa Biometrycznego, w którym był członkiem rady. Przez kilka kadencji był członkiem Komisji Statystycznej Komitetu Matematycznego PAN. Za swoją pracę naukowo-dydaktyczną został odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotym Krzyżem Zasługi oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Od czasu przejścia na emeryturę w 2003 r. Profesor nadal uczestniczy w życiu naukowym katedry, biorąc udział w seminariach katedralnych, na których chętnie dzieli się z nami swoją wiedzą i doświadczeniem. Nie zapominamy także, że Profesor wydatnie przyczynił się do zwiększenia księgozbioru biblioteki naszej katedry.

Z okazji urodzin gratulujemy dostojnemu Jubilatowi dotychczasowych osiągnięć, życząc niezawodnego zdrowia, nieustającej pogody ducha, spokoju i szczęścia. Wszystkiego najlepszego, Panie Profesorze.

Dorota Domagała

II Międzynarodowa Konferencja Doktorantów

19–20 kwietnia 2023 r. odbyła się II Międzynarodowa Konferencja Doktorantów „2nd International PhD Student’s Conference at the University of Life Sciences in Lublin, Poland: Environment-Plant-Animal-Product (ICDSUPL)” zorganizowana przez Szkołę Doktorską oraz Samorząd Doktorantów UP w Lublinie.

Uroczystego otwarcia obrad konferencji dokonał prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą Bartosz Sołowiej. W otwarciu wzięli także udział: przedstawiciel Urzędu Miasta Lublin Mariusz Sagan oraz przewodniczący Krajowej Reprezentacji Doktorantów pilot Michał Klimczyk.

Wykłady inauguracyjne wygłosili: Todor Vasiljevic (College of Health and Biomedicine Victoria University, Melbourne, Australia) pt. „Structure, function and relationship of proteins – current research direction”; dr hab. Viktor Korzun (Global Lead Scientific Affairs, KWS SAAT SE & Co. KGaA, Germany) pt. „Public-private-partnership in plant research and plant breeding”; dr Laura Wendling (VTT Technical Research Centre of Finland LTD, Finland) pt. „The role of nature-based solutions within Europe’s green transition”.

Wydarzenie uświetnił występ artystyczny zespołu Klasyczni w Rocku, w którego skład wchodzi pracownicy UP w Lublinie. Nie spodzianką był występ duetu wokalnego prorektora dr hab. Bartosza Sołowieja, prof. uczelni, oraz prof. dr hab. Katarzyny Ognik, dyrektor Szkoły Doktorskiej.

W trakcie konferencji zorganizowany został konkurs pt. „Greenwashing – a threat to ecology?”, który oceniło grono ekspertów i wyłoniło zwycięzców: I miejsce Sebastian Kuśmierz; II miejsce Marcin Kondracki; III miejsce Aleksandra Marzec. Wyróżnienia otrzymali Radosław Smagieł i Robert Waraczewski.

W konferencji uczestniczyło około 400 osób z następujących krajów: Polska, Ukraina, Litwa, Turcja, Hiszpania, Włochy, Czechy, Angola, Finlandia, Niemcy, Australia, Serbia, Irak, Portugalia.

Doktoranci prezentowali badania naukowe w sześciu sesjach tematycznych: Animal sciences, Plant sciences, Food technology, Environment, Technology, Basic sciences and health sciences.

Doniesienia konferencyjne udostępniono na stronie.

Nagrody za najlepsze wystąpienia w poszczególnych sekcjach otrzymali: Michalina Pinkosz (Basic sciences and health sciences session), Krzysztof Stawrakakis (Plant sciences session), Álvarez Ana (Environment session), Grigaleviute Ramune (Animal sciences session), Trendak Michał (Technology session), Vasiliauskaite Agne (Food technology session).

Nagrody za najciekawszą prezentację badań w formie posterów otrzymali: Abdualhamid Alsharif, Weronika Giedrojc, Kamila Janicka, natomiast wyróżnienia trafiły do: Lebednikaite Egle, Łukasz Szymański oraz Wiktorii Janickiej.

Podczas wydarzenia prorektor Bartosz Sołowiej wraz z dyrektorem prof. Katarzyną Ognik wyróżnili 11 doktorantów Szkoły Doktorskiej UP w Lublinie. Listy gratulacyjne wraz z upominkami otrzymali: za działalność naukową – Partycja Skowronek, Wiktoria Janicka, Krzysztof Kowal, Artur Ciszewski, Michał Arciszewski, Maciej Bryś, Sebastian Kuśmierz; za działalność organizacyjną i charytatywną – Karolina Różaniecka, Aleksandra Garbacz, Katarzyna Matyszczuk, Kostiantyn Vasiukov.

Drugiego dnia konferencji odbyły się warsztaty interdyscyplinarne prowadzone przez Krajową Reprezentację Doktorantów, reprezentowaną przez przewodniczącego mgr inż. Michała Klimczyka oraz Rzecznika Praw Doktoranta Wojciecha Kielbasińskiego, które dotyczyły m.in. praw i obowiązków doktoranta. Uczestnicy konferencji mieli również okazję zwiedzić ZOOM Nature Park w Janowie Lubelskim.

Szkoła Doktorska

Fot. Alicja Jaroszevska, Michał Arciszewski

Fot. Alicja Jaroszevska

Środowisko – Roślina – Zwierzę – Produkt

IV Międzynarodowe Sympozjum Studenckich Kół Naukowych organizowane w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie pod hasłem „Środowisko – Roślina – Zwierzę – Produkt” odbyło się 20 kwietnia 2023 r. Konferencję przeprowadzono w formie hybrydowej.

Oficjalnego otwarcia obrad dokonała prorektor dr hab. Urszula Kosior-Korzecka, prof. uczelni. Uczestników oraz gości powitał również przewodniczący Komitetu Organizacyjnego i pełnomocnik rektora ds. studenckich kół naukowych prof. dr hab. Marek Babicz. Wykład inauguracyjny pt.: „Bioróżnorodność Polskiego Parku Narodowego”, który wzbudził żywe zainteresowanie wśród słuchaczy, wygłosił Sławomir Wróbel, podleśniczy Poleskiego Parku Narodowego.

Podczas obrad można było zapoznać się z pracami naukowymi z wielu obszarów nauk przyrodniczych, przygotowanych i zaprezentowanych przez 320 studentów z ośrodków akademickich zagranicznych: Lviv National Environmental University, Ukraine, West Ukrainian National University, University of Pisa, Italy oraz krajowych: Akademia Białska Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich, Uniwersytet Gdański, Politechnika Świętokrzyska, Uczelnie Państwowa im. Jana Grodka w Sanoku, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie, Politechnika Lubelska, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Uniwersytet Rzeszowski, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie.

W ramach sympozjum przedstawiono 240 prac naukowych w formie prezentacji i 42 w formie posterów w 7 sekcjach tematycznych, których koordynatorami byli: dr inż. Adam Gawryluk – sekcja

agrobioinżynierii, dr hab. Marta Wójcik, profesor uczelni i lek. wet. Bartłomiej Szymczak – sekcja medycyny weterynaryjnej, dr hab. Witold Chabuz, profesor uczelni i dr hab. Łukasz Wlazło, profesor uczelni – sekcja nauk o zwierzętach i biogospodarki, dr Karolina Pitura – sekcja ogrodnictwa i architektury krajobrazu, dr inż. Marek Domin – sekcja inżynierii produkcji, dr Urszula Szymanowska i dr Katarzyna Lisiecka – sekcja nauk o żywności i biotechnologii, dr hab. Monika Tarkowska-Kukuryk, profesor uczelni i dr Wojciech Płaska – sekcja biologii środowiskowej.

Prezentacje i postery oceniały komisje konkursowe, w tym oddzielne komisje tworzyli przedstawiciele towarzystw naukowych, które podjęły decyzje o przyznaniu nagród i wyróżnień w każdej sekcji tematycznej.

Wszystkie prace prezentowane w ramach IV Międzynarodowego Sympozjum Studenckich Kół Naukowych wydano w formie e-książki streszczeń: <https://up.lublin.pl/wp-content/uploads/2023/04/IV-MSSKN-2023-5.pdf>.

W ramach konferencji przygotowywane są również monografie: „Wybrane zagadnienia z zakresu bromatologii”, „Wybrane zagadnienia z zakresu produkcji surowców, żywności i kosmetyków”, „Wybrane zagadnienia z zakresu ochrony i zagrożeń środowiska”, „Wybrane zagadnienia produkcji zwierzęcej”, „Wybrane zagadnienia z zakresu rolnictwa”, które obecnie są poddawane procesowi redakcyjnemu i po pozytywnych recenzjach zostaną opublikowane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie (20 pkt wg wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych MEIN).

IV Międzynarodowe Sympozjum Studenckich Kół Naukowych pozwoliło na prezentację aktywności badawczej młodych

naukowców, jak też na upowszechnienie nauki poprzez wymianę poglądów, doświadczeń i praktycznej wiedzy na temat aktualnych wyzwań naukowych w Polsce i na świecie.

W ramach wydarzenia po raz pierwszy zorganizowano konkurs dla szkół ponadpodstawowych pt.: „Mój region: środowisko – rośliny – zwierzęta – produkty”. Ideą konkursu jest rozwijanie zdolności, kreatywności i pogłębienie wiedzy z zakresu nauk przyrodniczych, jak też kształtowanie świadomości i postaw związanych z tożsamością regionalną, odkrywania i doceniania różnorodności, niepowtarzalności i specyfiki regionów. Konkurs cieszył się dużą popularnością, a postery (po wstępnej weryfikacji) w różnych sekcjach tematycznych zaprezentowali uczniowie ze szkół ponadpodstawowych w Mińsku Mazowieckim, Oleszycach, Warszawie,

Toruniu, Suwałkach, Jabłoni, Lublinie (Zespół Szkół im. Marii Skłodowskiej-Curie w Mińsku Mazowieckim, XIX Liceum Ogólnokształcące im. Marii i Jerzego Kuncewiczów w Lublinie, Zespół Szkół Inżynierii Środowiska w Toruniu, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Oleszycach, XL Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Stefana Żeromskiego w Warszawie, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Suwałkach, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Augusta Zamoyskiego w Jabłoni).

Konkurs spełnił postawiony cel, a pozytywne opinie uczestników skłaniają do jego organizacji również w przyszłych edycjach.

Marek Babicz

I Międzyuczelniany Konkurs na prezentację multimedialną

W dniu 20 maja 2023 r. w Centrum Nauczania Języków Obcych i Certyfikacji Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie odbył się finał I Międzyuczelnianego Konkursu na prezentację multimedialną w języku angielskim związaną ze studiowaną dziedziną. Konkurs objęty został patronatem honorowym marszałka województwa lubelskiego Jarosława Stawiarskiego oraz rektora Krzysztofa Kowalczyka. Inicjatorem konkursu była mgr Joanna Rączkiewicz-Gołacka kierownik Centrum i jednocześnie ogólnopolski koordynator sekcji zajmującej się nauczaniem języków specjalistycznych w Stowarzyszeniu Nauczycieli Języka Angielskiego w Polsce IATEFL Poland. Organizatorem konkursu było CNJOiC UP w Lublinie oraz sekcja ESP SIG IATEFL Poland (English for Specific Purposes, Special Interest Group, International Association of Teachers of English as a Foreign Language).

Ideą konkursu było propagowanie nauki języka angielskiego wśród studentów lubelskich uczelni oraz doskonalenie ich kompetencji językowych, ze szczególnym naciskiem na słownictwo specjalistyczne z dziedziny naukowej związanej z kierunkiem studiów uczestników konkursu. Konkurs skierowany był do studentów pierwszego i drugiego stopnia studiów oraz studiów jednolitych

magisterskich kierunków przyrodniczo-technicznych lubelskich uczelni.

Warto tu wspomnieć, że w CNJOiC w Lublinie w ramach lektoratu na studiach pierwszego stopnia w ostatnich latach znacznie zwiększono proporcję języka specjalistycznego do języka ogólnego. Było to ryzykownym posunięciem kierownictwa Centrum, ponieważ głównym zadaniem wynikającym z charakterystyki poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego na pierwszym stopniu studiów (poziom 6) jest posługiwanie się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ang. Common European Framework of Reference for Languages, CEFR). Zakres umiejętności związanych z posługiwaniem się językiem obcym na poziomie B2+ oraz kompetencje z zakresu języka specjalistycznego opisuje poziom 7 PRK (studia drugiego stopnia). Powyższej zmianie towarzyszyła również zmiana koncepcji nauczania z języka ogólnego na język akademicki, stawiająca nacisk na poszczególne kompetencje językowe, które śmiało można opisać pojęciami z taksonomii Blooma, takimi jak: analiza, synteza i ewaluacja, wspierające rozwój umiejętności krytycznego myślenia. Prowadząc studentów od wiedzy na wyższe

poziomy kompetencji językowych, tym samym przygotowujemy ich do bardziej dojrzałego i świadomego działania w środowisku akademickim i poza nim. W przypadku studiów drugiego stopnia język specjalistyczny od dawna realizowany jest w ramach lektoratu. Byliśmy ciekawi wyników konfrontacji naszych studentów ze studentami innych uczelni lubelskich po wprowadzeniu zmian.

Przesłuchania odbyły się w dwóch kategoriach: I – studia pierwszego stopnia, II – studia drugiego stopnia oraz jednolite magisterskie. I etap konkursu rozpoczął się eliminacjami w ramach uczelni lubelskich. Uczestników zgłaszano do 11 maja 2023 r. Do etapu finałowego w kategorii studia pierwszego stopnia zostało dopuszczonych 4 studentów z UMCS, 4 studentów z UP w Lublinie oraz 1 studentka z KUL. Do finału w drugiej kategorii zakwalifikowało się 4 studentów z UMCS oraz 4 studentów z UP w Lublinie. Finałowa siedemnastka reprezentowała bardzo różne kierunki studiów, m.in. biotechnologia, inżynieria chemiczna i procesowa, weterynaria, geoinformatyka, turystyka i rekreacja. Międzyuczelniane jury w składzie: mgr Monika Szabelska (PL), mgr Witold Piech (UP w Lublinie), mgr Dariusz Kożuch (UP w Lublinie) oceniło prezentacje uczestników według następujących kryteriów: zawartość merytoryczna, umiejętności językowe, sprawność komunikacyjna, wymowa. Po wysłuchaniu i wnikliwym przeanalizowaniu wygłoszonych prezentacji wyłoniono zwycięzców.

W kategorii studia pierwszego stopnia laureatami zostali: I miejsce – Urszula Żywicka, turystyka i rekreacja, UMCS; II miejsce – Oksana Breslavskaja, biotechnologia, UMCS; III miejsce – Michał Staniak, inżynieria chemiczna i procesowa, UP w Lublinie.

W kategorii studia drugiego stopnia i studia jednolite magisterskie nagrodzeni zostali: I miejsce – Amelia Twarogal, weterynaria, UP w Lublinie; II miejsce – Yevheniia Smirnova, biotechnologia, UMCS; III miejsce – Adrian Szalkowski, geoinformatyka, UMCS.

W uroczystości ogłoszenia wyników udział wzięła prorektor ds. studenckich i dydaktyki dr hab. Urszula Kosior-Korzecka, prof. uczelni, która wręczyła finalistom dyplomy oraz nagrodę dla

najlepszego studenta Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Nagrodami w konkursie były: roczny kurs języka angielskiego na wybranym poziomie ufundowany przez Wydawnictwo National Geographic Learning oraz egzamin LanguageCert Test of English (LTE) ufundowany przez międzynarodową firmę certyfikującą LanguageCert. Sponsorami pozostałych nagród byli: MM Publications, Pearson, Oxford University Press oraz prorektor ds. studenckich i dydaktyki.

Międzyuczelniane jury bardzo wysoko oceniło poziom prezentowanych wystąpień. Nas szczególnie cieszy fakt, że wśród silnej konkurencji studenci Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie zajęli 1. miejsce w kategorii II oraz 3. miejsce w kategorii I.

Jesteśmy przekonani, że kładąc nacisk na języki specjalistyczne w ramach zajęć z języka obcego w Centrum Nauczania Języków Obcych i Certyfikacji UP w Lublinie, przyjęliśmy dobry kierunek kształcenia językowego studentów.

Joanna Rączkiewicz-Gołacka
Fot. Maciej Niedziółka

Pierwszy w Polsce w pełni elektryczny ciągnik rolniczy

Z przyjemnością informujemy, iż w ramach projektów finansowanych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki pozyskane zostały środki na realizację „Budowy stanowiska do badań energochłonności napędu elektrycznego ciągnika rolniczego”. Przyznane środki według umowy z MEN wyniosły 580 000 zł, natomiast całość kosztów wykonania wyniosła 604 999,98 zł. Brakujące środki sfinansował JM Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Wykonania projektu podjęła się firma ODIUT Automex sp. z o.o. z Gdańska, dzięki której do badań przekazany został w pełni funkcjonalny ciągnik rolniczy z elektrycznym układem napędowym.

Dzięki zrealizowaniu projektu możliwe będzie wykonanie badań zużycia energii elektrycznej niezbędnej do napędu ciągnika rolniczego wyposażonego w pełni elektryczny układ napędowy. Z uwagi na postępujące zanieczyszczenie i degradację środowiska

naturalnego, zwłaszcza w aglomeracjach miejskich, poszukuje się tzw. zeroemisyjnego napędu pojazdów, zarówno do transportu dóbr i osób, jak też do napędu maszyn i urządzeń transportowych wykorzystywanych w firmach zajmujących się utrzymaniem czystości, szczególnie w strefach czystego transportu w wielkich skupiskach ludzkich. Maszyny wyposażone w elektryczny układ napędowy wykorzystywać można także przy produkcji wysokiej jakości żywności w gospodarstwach ekologicznych, sadach, jak też w tunelach i szklarniach.

Napęd elektryczny ma dużo zwolenników, ale też dużą rzęszą przeciwników ze względu na cechy konstrukcyjne pojazdów, w których dominującą rolę przejmują układy gromadzenia i przechowywania energii elektrycznej. W obecnych konstrukcjach są to układy elektrochemiczne, które posiadają ograniczoną sprawność, trwałość i możliwość zakumulowania energii elektrycznej.

Wykorzystywane do ich budowy materiały są nie tylko rzadkie i drogie, ale też trudne do odzyskania w procesie recyklingu. Jednocześnie przez zastosowanie dużych obciążeń energetycznych w maszynach z elektrycznym napędem może dochodzić do przeciążeń termicznych i zapłonu elementów układu energetycznego.

Aby móc analizować wszelkie aspekty napędów elektrycznych, skonstruowany został prototyp ciągnika rolniczego wyposażonego w napęd elektryczny. Posłuży on do badań energetycznych w warunkach ściśle związanych z uprawą polową.

Jednocześnie bardzo dziękujemy za dofinansowanie projektu rektorowi Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie – prof. dr hab. Krzysztofowi Kowalczykowi, a za cierpliwość i wyrozumiałość w sfinalizowaniu prac wicekanclerzowi Markowi Mirosławowi, kierownik Działu Nauki Izabeli Czai-Banasiak, kierownikowi sekcji zaopatrzenia Wojciechowi Kamińskiemu oraz koordynatorowi Biura Zamówień Publicznych Piotrowi Majgierowi.

Tekst i fot. Krzysztof Plizga

Chór Akademicki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie obchodził jubileusz 70-lecia

20 maja 2023 r. na scenie Centrum Kongresowego UP w Lublinie odbył się koncert jubileuszowy. Uroczystość otworzyli rektor Krzysztof Kowalczyk i prorektor ds. studenckich i dydaktyki Urszula Kosior-Korzecka.

Na sali znaleźli się zaproszeni goście: Lech Sprawka, wojewoda lubelski; Anna Augustyniak, reprezentant kancelarii prezydenta Lublina; dyrygenci lubelskich chórów akademickich, rodziny, przyjaciele oraz absolwenci Chóru ze wszystkich roczników.

Podczas koncertu, który poprowadziła Anna Duda, Chór w towarzystwie zespołów instrumentalnych wykonał „Suitę metaforyczną. Sublimacje” Bogdana Dowlasza na chór mieszany, orkiestrę smyczkową i zespół perkusyjny do słów Zofii Bernatowicz. Następnie zaprezentował „Missa brewis” Jana Szopińskiego na chór mieszany, sopran solo i orkiestrę smyczkową oraz „Somebody to Love” i „Bohemian rhapsody” Freddiego Mercury’ego na chór mieszany, duet wokalny i zespół rockowy pod dyktando Zofii Bernatowicz i Kateryny Kaliniak.

W koncercie wokalnie-instrumentalnym wystąpili: Małgorzata Grzegorzewicz-Rodek (sopran), Katarzyna Sobczyńska-Przybyła (wokal), Grzegorz Łoboda (wokal), Anna Kabulska (fortepian).

W czasie uroczystości Jubilat otrzymał liczne listy gratulacyjne, w tym od wojewody lubelskiego oraz Medal Prezydenta Miasta Lublin. Za wyjątkowy mecenat nad działaniami Chóru UP prezes Lubelskiego Okręgu Polskiego Związku Chórów i Orkiestr Monika Mielko-Remiszewska nagrodziła honorowymi złotymi odznakami rektora Krzysztofa Kowalczyka oraz prorektor Urszulę Kosior-Korzecką.

Złote odznaki z wieńcem laurowym PZChiO otrzymali: prof. Marzena Zofia Bernatowicz, Joanna Guzowska, Józef Telega, Emilia Telega, Katarzyna Kowanek, prof. Jan Matras. Złote odznaki: Kateryna Kaliniak, Karolina Ostrowska, Krzysztof Hałas, Sylwia Brun,

Tomasz Kaliniak. Srebrne odznaki otrzymali: Aleksandra Zasowska, Kinga Jeziorska, Klaudia Kuciara, Yelizavieta Osiik, Patryk Brzycki, Szymon Łopusiak, Agnieszka Szpil, Wojciech Ospalek, Ewa Stec, Eliza Wesołowska, Klementyna Kasprzykowska i Gabriela Denis. Brązowe odznaczenia otrzymali: Bartłomiej Stanek, Katarzyna Galica, Marzena Gołembiewska, Julia Marszałek oraz Marek Szewc.

Chór Akademicki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie jest jednym z najstarszych studenckich zespołów chórальных w Lublinie. Początki jego działalności artystycznej sięgają wiosny 1952 r., kiedy to z inicjatywy studentów Wydziału Rolnego UMCS powstał zespół instrumentalno-wokalny, który już jesienią przerodził się w kilkudziesięcioosobowy zespół.

Pierwszym dyrygentem Chóru został student III roku Wydziału Rolnego UMCS – Bogusław Szot, który pracował z Chórem do 1967 r. Kolejnymi dyrygentami byli: prof. Marian Ochalski (1967–1975), Jan Jaworski (1976–1977), Andrea Jaworska (1977–1981), Józef Chudalla (1981–1983), Wojciech Marian Maciejowski (1983–1988), Tomasz Lulek (1988–1990), Marzena Zofia Bernatowicz (1990–2002), Mirosław Ziomek (2002–2018).

W roku 2019 dyrygentką Chóru została ponownie profesor Marzena Zofia Bernatowicz. Pod jej dyktando Chór koncertuje w Centrum Kongresowym macierzystej uczelni, we współpracy z Orkiestrą Wojskową wykonuje muzykę filmową, bierze udział w cyklicznych imprezach organizowanych przez PZChIO, koncertach w lubelskich kościołach i Trybunale Koronnym. W 2022 r. Chór wziął udział w Kostoski International Festival w Ohrid – Macedonia, a w 2023 r., w ramach obchodów Jubileuszu 50-lecia kształcenia artystycznego w UMCS wraz z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Lubelskiej i lubelskimi chórami akademickimi wykonał fragmenty dzieł oratoryjno-kantatowych i oper.

Chór zmieniał nazwę kilkakrotnie: w roku 1955 z Zespołu na Chór Wydziału Rolnego i Zootechnicznego UMCS oraz, w tym samym roku, w związku z utworzeniem WSR, na Chór Wyższej Szkoły Rolniczej w Lublinie. W roku 1972 w związku z utworzeniem Akademii Rolniczej nastąpiła zmiana nazwy na Chór Akademicki Akademii Rolniczej w Lublinie, a w 2008 r. w związku ze zmianą nazwy uczelni na Chór Akademicki Uniwersytetu Przyrodniczego.

Oprac. MJ

Fot. Maciej Niedziółka

Tradycja wsparta nauką

Projekt dla członków kół gospodyń wiejskich

Od listopada 2022 r. do końca kwietnia 2023 r. na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii realizowany był projekt „Żywność, żywienie i zdrowie – tradycja wsparta nauką” finansowany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki w ramach programu „Społeczna odpowiedzialność nauki”. Wartość projektu to 57 917,00 zł, natomiast otrzymane dofinansowanie 51 717,00 zł. Projekt został objęty patronatem honorowym m.in. ministra edukacji i nauki oraz ministra rolnictwa i rozwoju wsi.

Celem projektu było wsparcie merytoryczne i praktyczne członków kół gospodyń wiejskich działających na obszarze województwa lubelskiego w temacie wpływu stylu życia i żywienia na zdrowie na podstawie aktualnej i rzetelnej wiedzy naukowej. Projekt zakładał realizację treści z obszaru podstaw ekonomii społecznej, dietetyki, praktycznego podejścia do diety bezglutenowej, technik kulinarnych kształtujących cechy prozdrowotne żywności oraz kosmetyologii – projektowanie kosmetyków na bazie składników naturalnych. Zespół prowadzących stanowili naukowcy z Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie (prof. dr hab. Paweł Glibowski, dr hab. Małgorzata Kostecka, dr inż. Monika Michalak-Majewska) oraz eksperci spoza uczelni – m.in. z Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi w Warszawie.

W uroczystym otwarciu projektu uczestniczyli: Kamila Grzywaczewska – dyrektor KOWR OT w Lublinie, Justyna Przysiężniak – kierownik KRUS w Krasnymstawie, prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą dr hab. Bartosz Sołowiej, prof. UPa także dziekan Wydziału prof. dr hab. Waldemar Gustaw, kierownik projektu – dr inż. Monika Michalak-Majewska i wykładowcy.

Moduł wprowadzający w realizowane treści dotyczył zagadnień z zakresu ekonomii społecznej, ponieważ koła gospodyń wiejskich zalicza się właśnie do podmiotów działających w tym obszarze. W szczególności zwrócono uwagę na obecny stan prawny, który stwarza coraz większe możliwości rozwoju tych organizacji, również poprzez funkcjonowanie w strukturach lokalnych grup działania. Dyskutowano też na temat zrównoważonego rozwoju, aspektów związanych z ochroną środowiska i przyrody, rozwijając znaczenie pojęcia frugalizm w kontekście wzorca konsumpcji.

Podczas modułu z obszaru dietetyki uczestnicy zapoznali się z aktualnym stanowiskiem naukowców na temat wpływu

żywienia na zdrowie człowieka, konsekwencji wynikających z nadmiaru, niedoborów oraz wpływu poszczególnych składników odżywczych na rozwój chorób dietozależnych. Natomiast warsztaty były okazją do obliczenia własnego zapotrzebowania energetycznego oraz wskaźnika masy ciała istotnego w ocenie zagrożenia chorobami związanymi z nadwagą i otyłością. Wszyscy chętni mogli zarówno poddać się pomiarom antropometrycznym z użyciem analizatora składu ciała, jak również przeanalizować swój jadłospis przy użyciu profesjonalnego programu do analizy diety.

Z uwagi na coraz większe zainteresowanie społeczeństwa stosowaniem diety bezglutenowej zajęcia w ramach kolejnego modułu dotyczyły zaleceń w zakresie stosowania tego rodzaju żywności. Podczas warsztatów uczestnicy zapoznali się z praktycznymi aspektami przygotowywania takich potraw, przekonali się, że bezglutenowe gotowanie nie jest trudne, chociaż wymaga umiejętności czytania etykiet produktów spożywczych i nieco większej wiedzy o planowaniu zakupów spożywczych.

Aspekty związane z wpływem różnych metod obróbki żywności na jej skład i wartość zdrowotną były przedmiotem rozważań podczas kolejnych zajęć. Warsztaty w pracowni gastronomicznej naszego Wydziału były okazją do pracy z wykorzystaniem profesjonalnego sprzętu. Szczególnie dużym zainteresowaniem uczestników cieszyła się technologia sous-vide. Również dlatego, że obecnie w ofercie wielu supermarketów dostępny jest sprzęt i materiały eksploatacyjne do użytku domowego oraz na skalę nieprzemysłową, czyniąc ten sposób obróbki możliwym do zastosowania już nie tylko przez restauracje.

Ostatni z przewidzianych do realizacji modułów dotyczył projektowania i produkcji kosmetyków opartych o składniki naturalne. Uczestnicy warsztatów poznali składniki bazowe

i dodatkowe – ich właściwości i kierunki wykorzystania, jak również niezbędny do pracy sprzęt. Następnie wykonali kosmetyki dopasowane do swoich potrzeb i preferencji – toniki, kremy oraz babeczki do kąpieli. Takie preparaty wyglądają ciekawie, ale łagodnie i skutecznie pielęgnują ciało. Prowadząca zapoznała także uczestników z podstawami aromaterapii.

Zajęciom towarzyszyły dyskusje. Uczestnicy chętnie zadawali prowadzącym pytania, dzielili się własnymi doświadczeniami i spostrzeżeniami w odniesieniu do omawianego zagadnienia. Żywe rozmowy na tematy poruszane podczas wykładów, a także szerzej związane z działalnością KGW kontynuowano podczas przerw kawowych i obiadowych. Rozważano możliwości przyszłej współpracy, aby uzupełniać się w działalnościach prowadzonych w naszym województwie.

Uroczystość zakończenia zajęć w ramach projektu zakończył obecnością rektor Krzysztof Kowalczyk, który wręczył

uczestniczkom certyfikaty. Podzielił się również spostrzeżeniem, że tego typu projekty są przykładem realizacji jednego z zadań uczelni wyższej, czyli upowszechniania wiedzy naukowej, co będzie sprzyjało zastosowaniu jej w praktyce, dając wymierne efekty.

Informacje na temat przebiegu zajęć przedstawiano na bieżąco na stronie internetowej projektu, w mediach społecznościowych Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii oraz Pracowni Gastronomicznej.

Nad poprawną realizacją niniejszego projektu czuwało Centrum Nauki, dziękując kierownik Izabeli Czai-Banasiak oraz pracownikom, w szczególności Pawłowi Litwińczukowi. Dziękuję również pracownikom Działu Kadr i Płac oraz Działu Rozliczeń Projektów, w szczególności Małgorzacie Zarek, za pomoc w kwestiach rozliczeń finansowych.

Tekst i fot. Monika Michalak-Majewska

Dietetyka dla wszystkich

Pod takim hasłem 19 kwietnia 2023 r. odbył się na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii Dzień Promocji Wiedzy Żywnościowej w UP w Lublinie.

Studenci I roku kierunku dietetyka II stopnia podjęli wiele ważnych tematów dotyczących odżywiania i jego wpływu na różne aspekty ludzkiego życia.

Wydarzenie, zostało uroczystie otwarte przez władze uczelni i wydziału. Dziekan prof. dr hab. Waldemar Gustaw przywitał wszystkich uczestników i sponsorów tego projektu, następnie głos zabrała prorektor ds. studenckich i dydaktyki – dr hab. Urszula Kosior Korzecka, prof. uczelni, która podkreśliła, jak istotna jest poruszana tematyka, i podziękowała organizatorom wydarzenia: prodziekan prof. dr hab. Magdalenie Polak-Bereckiej, dr inż. Agnieszce Malik oraz studentom.

W pierwszym wykładzie („Mózg lubi porządek”), który poprowadziła Gabriela Gutowska, poruszony został temat strategii unikania zewnętrznych rozpraszaczy podczas nauki i pracy, porządkowania swoich zadań i myśli, sposobów tworzenia dobrych nawyków, pozwalających porządkować życie codzienne oraz podstawy techniki mindfulness. Pani Gabriela przedstawiła też

zagadnienie osi mózgowo-jelitowej, połączenia pomiędzy mózgiem i przewodem pokarmowym oraz wpływu odżywiania na pracę naszego mózgu.

Drugi wykład („Modne diety, ale czy zdrowe?”) poprowadziły Weronika Michalska oraz Emilia Ozdoba. Prowadzące wyjaśniły terminy takie jak PPM (podstawowa przemiana materii), PAL (współczynnik aktywności fizycznej) czy CPM (całkowita przemiana materii), a także poddały w wątpliwość walory zdrowotne najpopularniejszych diet. Przedstawiły zalety i wady omawianych diet, analizując je pod kątem bogactwa w składniki odżywcze, poziomu stresu dla organizmu oraz przełączania go w „tryb awaryjny”.

„I żyli długo i szczęśliwie...”, czyli przepis na długowieczność” to wykład autorstwa Agnieszki Serek i Aleksandry Rusieckiej. Ten trzeci z kolei wykład mówił o sposobach wydłużenia życia z pomocą odpowiedniego odżywiania oraz podejścia do jedzenia. Prelegentki skupiły się tu głównie na maksymalnym ograniczeniu spożycia produktów przetworzonych, napojów gazowanych oraz fast-foodów, a także na celebracji posiłku, czyli jedzeniu go bez pośpiechu i rozpraszaczy.

Paulina Samociuk i Agata Sochan przedstawiły wykład pt. „Akademia płodności”. Prelegentki omówiły nawyki żywieniowe sprzyjające zwiększeniu możliwości zajścia w ciążę. Zawarte w wykładzie informacje pozwoliły dowiedzieć się, jak przedstawiciele obu płci mogą zmaksymalizować swoje szanse na skuteczne starania o potomstwo przez odpowiednie dobieranie konkretnych składników odżywczych zawartych w produktach naturalnych.

W kolejnym wykładzie pt. „Niezłe ziółko” Julia Wiśniewska mówiła o zastosowaniu i właściwościach ziół. Wspomniane zostały m.in. gatunki ziół, które pomagają w walce z depresją i cukrzycą, pozwalają uzyskać składniki odżywcze, a także walczyć z zapaleniami i alergiami.

Ostatni wykład nosił tytuł „Zasmakuj w czarnym złocie”. Jego prowadzącą była dr Magdalena Kryśka – przedstawicielka Korab Garden sp. z o.o. Tematem była aronia, a dokładniej – jej zbawienne działanie na ludzki organizm, m.in. przeciwdziałanie nadciśnieniu, cukrzycy, grypie oraz COVID-19. Prowadząca podzieliła się ze słuchaczami wynikami najnowszych badań naukowych, które wskazują na bezpośredni związek pomiędzy regularnym pićm soku z aronii a poprawą jakości wzroku. Słuchacze dowiedzieli się, że sok z aronii pomaga nie tylko obniżyć ciśnienie tętnicze krwi, ale także korzystnie wpływa na naczynia włosowate oka. Z tego względu aronia jest polecana do stosowania w profilaktyce chorób oczu, takich jak: zaćma, jaskra czy zwyrodnienie plamki żółtej.

Po zakończeniu wykładów przeprowadzono konkurs z nagrodami. Pytania konkursowe dotyczyły wykładów. Dla zdobywców pierwszych trzech miejsc przygotowano upominki, które zwycięzcom wręczyła prodziekan prof. dr hab. Magdalena Polak-Berecka.

Oprócz przygotowanych przez studentów wykładów dla zainteresowanych dostępne były również tematyczne punkty porad

żywnościowych (Poznaj swoje hormony; Dieta szczęśliwych ludzi; Piękno zaczyna się od środka; Sportowcu – białko to nie wszystko; Liczy się wnętrze – analiza składu ciała; Miej odwagę, nie nadwagę!), gdzie prowadzone były indywidualne konsultacje żywieniowe. Pieczę merytoryczną nad tą częścią wydarzenia sprawowały dr inż. Agnieszka Malik i mgr Karolina Nowosad. Dostępne było również stoisko do pomiaru ciśnienia tętniczego. Na stołach, obok ulotek, dzięki życzliwości sponsorów znalazły się również eko-jogurty (Kabako-Gruppe) i soki naturalne (Korab Garden), odżywki dla sportowców (Titanium Sport) i karnety do siłowni i fitness-klubu (Endorfina Platinum). Osoby czujące taką potrzebę, mogły skorzystać z konsultacji z psycholog mgr Moniką Stelmasiak.

Na zakończenie wydarzenia prof. Magdalena Polak-Berecka skierowała szczególne słowa podziękowania i uznania w stronę młodych dietetyków – studentek i studentów – za ich pracę w przygotowanie interesujących wykładów i profesjonalnych punktów konsultacji żywieniowych i za to, że podzielili się swoją wiedzą na temat aktualnych problemów żywieniowych oraz kształtowania właściwych wyborów żywieniowych i postaw niezbędnych do zachowania i poprawy zdrowia własnego i innych. Prodziekan wyraziła nadzieję, że to wydarzenie pod hasłem „Dietetyka dla wszystkich” było pierwszym z cyklu Dni Promocji Wiedzy Żywieniowej na UP w Lublinie i że spotkanie takie odbędzie się znów za rok w celu edukacji żywieniowej, ale też integracji wspólnoty akademickiej na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii.

Dr inż. Agnieszka Malik podziękowała studentom za tak duże zaangażowanie w przemianę małego projektu w wydarzenie uczelniane oraz pracownikom, którzy zaangażowali się w pracę nad projektem. Jako wyraz uznania dziekan Waldemar Gustaw wręczył wszystkim studentom zaangażowanym w pracę nad projektem pisemne podziękowania i nagrody.

Damian Bartnik, Magdalena Polak-Berecka

Fot. Wojciech Radzki

Neofobia żywieniowa u dzieci – wyzwanie XXI wieku?

Jednym z bardzo ważnych czynników, które decydują o stanie zdrowia dziecka, jest odpowiednie odżywienie. Gwarantuje oraz właściwy rozwój w okresie dzieciństwa, jak także decyduje o dobrym zdrowiu w wieku dorosłym. Rodzice są odpowiedzialni za stan odżywienia swoich dzieci, ale również w dużym stopniu wpływają na kształtowanie nawyków żywieniowych. Wpływ na to mają doświadczenia zdobywane poprzez kontakt z poszczególnymi pokarmami oraz w wyniku obserwacji zachowań otoczenia, w którym przebywa dziecko.

Ponadto jeżeli dziecko uczęszcza do przedszkola, spędza tam wiele godzin w ciągu dnia i wówczas to przedszkole odgrywa ważną rolę w edukacji żywieniowej. Zadaniem placówki edukacyjnej jest korygowanie niewłaściwych nawyków żywieniowych, jak również zwiększanie wiedzy na temat prawidłowego odżywiania. Może się to odbywać poprzez różnorodne oddziaływania, jak pogadanki, spotkania z dietetykiem, konkursy plastyczne, zajęcia warsztatowe oraz zabawy, w których dzieci mogą uczestniczyć. Zabawa jest idealną okazją do zgłębiania wiedzy o odżywianiu, poznawania i spróbowania po raz pierwszy nowych produktów. Istotną kwestią w zwiększaniu spożycia określonych produktów spożywczych jest polisensoryczne uczenie się przez dziecko, wykorzystujące zmysły: dotyku, smaku, zapachu, wzroku i słuchu.

Neofobia żywieniowa należy do zaburzeń karmienia i jest definiowana jako wybiórczość pokarmowa oraz charakteryzuje się unikaniem spożywania nowych produktów. Rozpoczyna się około 2. roku życia, z największym nasileniem w wieku 2–6 lat. Dzieci przejawiające zachowania neofobiczne wykazują niechęć do jedzenia produktów im nieznanymi lub wyglądających na nieznanne. Mechanizmy warunkujące wystąpienie neofobii dotychczas nie zostały w pełni poznane. Do rozwoju tego zaburzenia przyczynia się wiele czynników. Wśród nich wymienia się uwarunkowania genetyczne, sposób karmienia, osobowość, zachowania żywieniowe matki (również w ciąży), zaburzenia sensoryczne.

Wskazuje się na istnienie związku preferencji smakowych i żywieniowych rodziców z preferencjami ujawnianymi przez dzieci. Neofobia u dzieci w stosunku do wybranych potraw została udokumentowana jako zależna od poziomu zachowań fobicznych u rodziców. Kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych rozpoczyna się w środowisku rodzinnym i jest procesem złożonym, pod kątem zarówno psychospołecznym, jak i organizacyjnym. Jedzenie posiłku jest też silnie związane z doznaniem sensorycznymi. Zaburzenia w obrębie integracji sensorycznej mogą prowadzić do problemów w żywieniu.

Z literatury przedmiotu wynika, że jest także cechą uwarunkowaną genetycznie, co wyjaśnia 70–78% zmienności neofobii. Zaburzenie to jest silnie związane z taką cechą osobowości jak lęk, który ma swoje podłoże genetyczne. Ponadto ważnymi cechami osobowości, mogącymi wpływać na nasilenie neofobii żywieniowej u dzieci, są niski poziom otwartości na nowe

doświadczenia oraz wysoka neurotyczność. U dzieci poziom neofobii jest związany z ich temperamentem. Zaobserwowano pozytywną korelację pomiędzy neofobią a nieśmiałością oraz niestabilnością emocjonalną.

Niezwykle ważny jest również sposób karmienia, rozszerzanie diety dziecka, możliwość doświadczenia przez nie nowych smaków. Wpływ ma także relacja, jaka zawiązuje się pomiędzy matką a dzieckiem oraz atmosfera w trakcie posiłków. Nie jest wskazane stosowanie systemu nagrody i kary, ponieważ nie sprzyja właściwym nawykom żywieniowym. Rodzice powinni pozwolić dziecku zapoznawać się z jak największą liczbą produktów, nawet tych, których sami nie akceptują.

Bardzo często można spotkać się z wymiennym zastosowaniem określeń: dziecko wybrzydzące, grymaszące i dziecko neofobiczne. Chociaż zaburzenia te należą do grupy zaburzeń sensorycznych, to jednak istnieje różnicowanie między nimi. Jedną z różnic jest sytuacja, w której dziecko grymaszące odmawia jedzenia produktu, który wcześniej lubiło i jadło, ale również nowych produktów ze względu na ich strukturę czy barwę. Tymczasem dziecko neofobiczne przejawia postawę niechęci do jedzenia nieznanymi mu produktami, w tym tych, które wyglądają na nieznanne i są podawane w innej formie niż zazwyczaj. Grymaszenie bądź wybrzydzenie przy posiłku występuje najczęściej u dzieci ok. 2–3. roku życia i ma charakter przejściowy, jest naturalnym etapem rozwoju dziecka związanym z potrzebą wyrażania swojej autonomii.

Obecnie są dostępne cztery metody oceny poziomu neofobii żywieniowej: Food Neophobia Scale (FNS), Children Food Neophobia Scale (CFNS), Food Attitude Scale (FAS) oraz Food Situations Questionnaire (FSQ). Nie ma jednak zwalidowanego testu do oceny indywidualnego poziomu neofobii żywieniowej, który byłby niezwykle przydatny.

Konsekwencje zdrowotne neofobii żywieniowej są związane z potencjalnie możliwą utratą korzyści z powodu mało urozmaiconej diety i ograniczenia spożycia grup produktów bogatych w wartościowe składniki odżywcze. Nasilenie neofobii żywieniowej warunkuje sposób żywienia dzieci, kształtując ich nawyki żywieniowe w przyszłości.

Podsumowując, neofobia żywieniowa stanowi istotny problem zarówno z psychologicznego, jak i dietetycznego punktu widzenia. Rozwój tego zaburzenia zależy od wielu czynników i wydaje się dużym wyzwaniem zarówno dla rodziców, lekarzy, jak i dietetyków. Ważne jest właściwe rozpoznanie, a podjęte działania powinny mieć charakter kompleksowy i należy je wdrożyć na jak najwcześniejszym etapie. Będzie to decydować o odżywieniu dziecka, jak również o jego zdrowiu i nawykach żywieniowych w przyszłości. Problem ten nie powinien być bagatelizowany, a celem pomocy jest znalezienie rozwiązań, które pomogą dziecku w pokonaniu zachowań neofobicznych.

Oprac. Paulina Kawecka – dietetyka, studia II stopnia

LUBLIN UP!

Na konkurs nadesłano kilkadziesiąt zgłoszeń, które przeszły weryfikację formalną i merytoryczną, ostatecznie tylko dziesięć zespołów zostało wybranych do udziału w intensywnym dwumiesięcznym programie szkoleniowym, skoncentrowanym na rozwijaniu umiejętności przedsiębiorczych i kompetencji liderkich. Wybrane projekty wyróżniały się największym potencjałem biznesowym, innowacyjnością oraz zgodnością z inteligentnymi specjalizacjami określonymi w Strategii Lublin 2030, takimi jak przemysł motoryzacyjny i maszynowy, zdrowie społeczeństwa, inteligentne sieci i technologie informatyczne, automatyzacja przetwórstwa spożywczego i funkcjonalne produkty żywnościowe, procesy chemiczne i specjalistyczne produkty chemiczne, nowoczesne usługi biznesowe.

12 czerwca 2023 r. odbyła się uroczysta gala finałowa pierwszej edycji LUBLIN UP! na Wydziale Budownictwa i Architektury Politechniki Lubelskiej. Prezentacje młodych naukowców były dokładnie oceniane przez jury, w którego skład wchodził:

- dr Mariusz Sagan – dyrektor Wydziału Strategii i Przedsiębiorczości, pełnomocnik prezydenta Lublina ds. Podstrefy Lublin, przewodniczący jury,
- dr hab. Zbigniew Pastuszek – prof. Uniwersytetu Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie, prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką,
- prof. dr hab. Adam Waśko – prorektor ds. rozwoju uczelni Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie,
- dr hab. inż. Dariusz Czerwiński – prorektor ds. ogólnych i rozwoju Politechniki Lubelskiej,
- prof. dr hab. n. med. Jarosław Dudka – prorektor ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym Uniwersytetu Medycznego w Lublinie,
- Elżbieta Fijołek – właściciel Giełdy Eventów, założycielka i prezes Klubu Odpowiedzialnego Biznesu,
- Joanna Bartnik – Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Oceniano różne aspekty, takie jak sam pomysł biznesowy, innowacyjność, potrzeba rynku oraz potencjał projektu. Nagrodzono następujące projekty: trzecie miejsce (voucher o wartości 5000,00 zł brutto), otrzymał zespół PooPsy, który opracował innowacyjne worki na psie odchody; drugie miejsce (voucher o wartości 8000,00 zł brutto), zajął zespół pracujący nad mączką konopną; pierwsze miejsce (voucher o wartości 12 000,00 zł brutto), zostało przyznane zespołowi Apteki Przyszłości za ich projekt, który dzięki nowoczesnym narzędziom informatycznym może być przełomem w bezpiecznej farmakologii.

Szczególnie cieszy zajęcie trzeciego miejsca przez projekt „POOPsy”, którego autorami są studenci Wydziału Medycyny Weterynaryjnej w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie – Julia Matczyszyn oraz Adam Małachowski. „POOPsy” to inteligentne rozwiązanie na sprzątnięcie po swoich pupilach.

Konkurs był wspólnym przedsięwzięciem Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, Politechniki Lubelskiej zrzeszonych w Związku Uczelni Lubelskich, oraz Gminy Lublin. Główną ideą tych działań była promocja potencjału

Od lewej: Iwona Niezgoda, Adam Waśko, Krzysztof Kowalczyk, Adam Małachowski, Julia Matczyszyn
Fot. Maciej Niedziółka

gospodarczego i akademickiego Lublina, budowanie wiodącego ekosystemu start-upowego w kraju oraz propagowanie kultury przedsiębiorczości i innowacyjności. Celem konkursu było wyłonienie projektów o największym potencjale biznesowym i wsparcie młodych osób w komercjalizacji ich pomysłów. Takie inicjatywy nie tylko stanowią szansę na zdobycie cennych nagród, ale także oferują unikalne doświadczenie uczestnikom.

Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie był organizatorem warsztatów w zakresie przedsiębiorczości dla uczestników konkursu. Warsztaty poprowadzili dr Anna Kobiałka i dr Artur Krukowski z Katedry Ekonomii i Agrobiznesu oraz Iwona Niezgoda, dyrektor Centrum Transferu Technologii, która była jednocześnie organizatorem Konkursu LUBLIN UP! w imieniu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Iwona Niezgoda

O projekcie „POOPsy” mówią jego twórcy

Adam Małachowski (student III roku weterynarii) – Jestem współrealizatorem tego projektu, a o konkursie dowiedziałem się od przyjaciółki. Projekt „POOPsy” to rolka z workami podzielona na kolory. Kiedy zbliża się do stanu wyczerpania, kolor mówi nam, ile mamy jeszcze worków, jeżeli nosimy je w etui. Stawiamy już małe kroki, by projekt wprowadzić w fazę produkcji, a następnie do praktyki.

Julia Matczyszyn (studentka IV roku weterynarii) – O konkursie dowiedziałam się z ogłoszenia na Facebooku. Już wcześniej tlił się we mnie pewien pomysł. I uznałam, że to jest świetna okazja, by coś w tym kierunku zrobić. W moim rodzinnym domu w Łodzi mamy trzy psy. W momencie wychodzenia z nimi na spacer zabrakło mi nieraz worków, by móc posprzątać. Wtedy pomyślałam, że wystarczyłoby, gdyby miały zmienne kolory, sygnalizujące o zbliżaniu się końca rolki. Byłby to jasny komunikat, że trzeba wziąć nowe opakowanie. W naszym projekcie stawiamy na intuicyjne kolory.

Na pewno ten konkurs dał nam duże możliwości i motywację do pracy. Możliwości poznania odpowiednich osób, które uwierzyły w ten projekt, są nim zainteresowane i mogą pomóc w jego realizacji. Super, że wyszła inicjatywa takiego konkursu. Organizatorzy warsztatów nasunęli nam kolejne pomysły, czyli etui na te worki. Być może, kto wie, będzie to jakiś kolejny krok i jeszcze coś nam się uda zrealizować.

MJ

Fot. Maciej Niedziółka

W dniach 24–25 maja 2023 r. w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie odbyły się I Lubelskie Dni Integracji. Celem wydarzenia była integracja osób z niepełnosprawnościami z pięciu lubelskich uczelni: Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Politechniki Lubelskiej, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytetu Medycznego w Lublinie oraz Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

24 maja 2023 r. w trakcie ceremonii otwarcia LDI podpisane zostało porozumienie o współpracy środowiska akademickiego Lublina na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie reprezentowała prorektor ds. studenckich i dydaktyki dr hab. Urszula Kosior-Korzecka, prof. uczelni.

Inicjatywa miała na celu zwiększenie świadomości na temat dostępności, niepełnosprawności i różnorodności, a także integrację środowisk akademickich. Zagadnienia te były podejmowane podczas prezentowanych wykładów, jak również w trakcie panelu dyskusyjnego prowadzonego przez psychologów zatrudnionych na poszczególnych uczelniach.

Dzień Kariery 2023

Wydarzenie odbyło się 25 kwietnia 2023 r. w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, dzięki współpracy Działu Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie z Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie. Stoiska pracodawców i instytucji publicznych cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród osób poszukujących ofert staży, pracy i praktyk.

Uroczyste otwarcie odbyło się z udziałem władz uczelni, przedstawicieli województwa i miasta: rektora Krzysztofa Kowalczyka, wicewojewody lubelskiego Bolesława Gzika, wicemarszałka województwa lubelskiego Zbigniewa Wojciechowskiego oraz zastępcy prezydenta Lublina ds. społecznych Moniki Lipińskiej.

Dzień Kariery 2023 przyciągnął uwagę studentów i absolwentów lubelskich uczelni oraz osób bezrobotnych z całego województwa lubelskiego. Osoby poszukujące pracy miały szansę na bezpośredni kontakt z ponad 50 pracodawcami oferującymi zróżnicowane miejsca zatrudnienia, praktyk zawodowych oraz staży. Bezrobotni mieli możliwość pozyskania najbardziej aktualnych informacji o firmach, ich potencjale, planach rekrutacyjnych oraz o wymaganiach stawianych przyszłym kandydatom. Zakłady pracy, które przygotowały stoiska wystawiennicze, działają w branży rolniczej, ogrodniczej, weterynaryjnej, technologicznej, żywnościowej i ekologicznej. W wydarzeniu wzięły udział służby mundurowe: wojsko, policja i straż graniczna. Nie zabrakło również fundacji i stowarzyszeń. Wiele firm przedstawiających swoją ofertę w Dniu Kariery 2023 ma zasięg ogólnopolski, a nawet

Organizatorzy i uczestnicy I Lubelskich Dni Integracji
Fot. Alicja Jaroszevska

uczestnicy wydarzenia mieli szansę poszerzyć wiedzę, a nie rzadko przełamywać własne ograniczenia, wewnętrzne bariery poprzez udział w tematycznych warsztatach czy rywalizacjach sportowych.

Wydarzenie zakończył piknik integracyjny na terenach zielonych Centrum Kultury Fizycznej UMCS. Nasz uniwersytet reprezentowały studenckie koła naukowe z wydziałów: Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu, Nauk o Żywności i Biotechnologii, Medycyny Weterynaryjnej.

Magdalena Łukasik-Niezgoda

Fot. Alicja Jaroszevska

międzynarodowy. W czasie wydarzenia absolwenci mogli uzyskać także informacje na temat możliwości pozyskania funduszy europejskich na rozwój własnej działalności gospodarczej. Studenci ostatnich lat studiów mieli możliwość porównania wielu ofert praktyk zawodowych zarówno w kraju, jak i za granicą. Wstęp na wydarzenie był bezpłatny. Porad dotyczących rynku pracy i możliwości wyboru ścieżki kariery udzielali również doradcy zawodowi.

Dzień Kariery 2023 był szeroko relacjonowany w mediach i na stronach internetowych instytucji publicznych z regionu. Tłum osób przemieszczających się między wystawcami przez cały dzień świadczył o dużym zapotrzebowaniu na tego typu przedsięwzięcia.

Renata Reszka-Dyrka

Prof. dr hab. Gabriel Brząk (1908–2002) – hydrobiolog, historyk zoologii polskiej

W budynku Biblioteki Głównej UP w Lublinie 11 maja 2023 r. została otwarta wystawa poświęcona pamięci prof. dr hab. Gabriela Brząka. Ekspozycja prezentuje postać wybitnego naukowca, badacza i dydaktyka, współtwórcę trzech lubelskich uczelni i jest kontynuacją rozpoczętego w ubiegłym roku cyklu przedstawiającego zasłużonych naukowców Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Na wystawie zaprezentowano: publikacje, rękopisy, medale i odznaczenia. W gablotach można podziwiać zdjęcia Profesora w czasie badań terenowych oraz podczas pracy ze studentami. Wśród eksponatów znalazły się przyrządy, które Profesor wykorzystywał do prowadzenia badań, pomiarów i analiz: batymetr metalowy, mikroskopy, wagi oraz wyciągarka ręczna na trójnogu. Jednym z ciekawszych eksponatów znajdujących się na wystawie jest rower, którym jeździł na badania terenowe.

Pracę w lubelskim środowisku akademickim prof. Gabriel Brząk rozpoczął w 1945 r., a zatem tworzył naukę w trudnych czasach, w trudnych warunkach politycznych, ekonomicznych, lokalowych, początkowo bez pomocy dydaktycznych. Mimo to był osobą, która kochała uczyć i przekazywać wiedzę. Dawał studentom wiele od siebie, był wyrozumiały i cierpliwy. Nauka była jego pasją, a przekazywanie nauki – misją.

Uroczystego otwarcia dokonał rektor Krzysztof Kowalczyk, który powitał zgromadzonych gości oraz wprowadził w życiorys i osiągnięcia wybitnego badacza, podkreślając ogrom jego zasług. Sylwetkę naukową przybliżył także prof. dr hab. Tomasz Mieczan, dziekan Wydziału Biologii Środowiskowej, kierownik Katedry Hydrobiologii i Ochrony Ekosystemów, wychowanek prof. Gabriela Brząka. Z kolei dr Paulina Studzińska-Jaksim, dyrektor Biblioteki Głównej UP w Lublinie, opowiedziała o zebranych na wystawie eksponatach. Na wystawie pojawiła się także wnuczka Profesora, dr nauk medycznych Dorota Teresińska, która przybyła na uroczystość wraz z mężem i córką. W krótkim wystąpieniu zdradziła kilka szczegółów z życia Profesora, którego zapamiętała jako ukochanego dziadzia. W uroczystości wzięli udział pracownicy Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oraz przyjaciele prof. Gabriela Brząka. Nieocenioną pomocą w tworzeniu wystawy była współpraca z dziekanem Wydziału Biologii Środowiskowej prof. Tomaszem Mieczanem. Na tym Wydziale znajduje się Katedra Hydrobiologii i Ochrony Ekosystemów, skąd zostały wypożyczone najcenniejsze eksponaty. W prace nad tworzeniem wystawy włączyło się Biuro Rektora pod kierunkiem mgr Danuty Sawy, dr Alicja Świstowska z Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu przygotowała piękną dekorację, archiwalne numery „Aktualności UP w Lublinie” udostępniła mgr Monika Jaskowiak, redaktor naczelna. W prace związane z wydrukiem plakatów włączony był Jacek Pałyszka, pracownik Wydawnictwa UP. Wystawa została przygotowana przez zespół pracowników biblioteki: mgr Justynę Wojdyłę, koordynator ds. wystawy, oraz mgr Justynę Kamińską, mgr Renatę Lewińską, mgr Dianę Brodziak, mgr inż. Annę Gawryluk, mgr inż. Marzenę Kopińską i mgr. Bartłomieja Boćkowskiego. Zapraszamy serdecznie do odwiedzenia wystawy, która przez najbliższe miesiące będzie dostępna w Izbie Pamięci, w budynku Biblioteki Głównej UP w Lublinie przy ul. Akademickiej 15.

Anna Gawryluk, Paulina Studzińska-Jaksim, Justyna Wojdyła
Fot. Alicja Jaroszevska

Targi Staży i Pracy

Na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii w dniu 31 maja 2023 r. odbyły się Targi Staży i Pracy. W wydarzeniu uczestniczyli studenci Wydziału, w szczególności studium drugiego stopnia kierunków technologia żywności i żywienie człowieka, biotechnologia, dietetyka. Ideą spotkania było stworzenie okazji do nawiązania kontaktu studentów Wydziału z potencjalnymi pracodawcami oraz zwiększenie świadomości przyszłych absolwentów w budowaniu własnej ścieżki kariery zawodowej. Wydarzenie dało również szansę podmiotom oferującym staże i miejsca pracy na prezentację oferty współpracy z Wydziałem.

Targi otworzył uroczyste dziekan prof. dr hab. Waldemar Gustaw, zwracając się do studentów oraz przedstawicieli zaproszonych przedsiębiorstw i podkreślając znaczenie tego wydarzenia dla przyszłych absolwentów. Dalszą część spotkania poprowadziła przewodnicząca komisji ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym dr hab. Małgorzata Karwowska, prof. uczelni.

Oferty staży i pracy dla studentów kierunków technologia żywności i żywienie człowieka, biotechnologia, dietetyka prezentowały następujące przedsiębiorstwa: Animex Foods Oddział w Starachowicach, „Biomed-Lublin” Wytwórnia Surowic i Szczepionek S.A., Dwór Choiny, Dwór Mościbrody Sp. z o.o., Hermax sp. z o.o. (właściciel marki Kcalmar), Operations Camp Leaders and Resort Leaders, Perła – Browary Lubelskie S.A., Super Drob Zakłady Drobiarsko-Mięsne S.A., Ulmer S.K.A., Zakład Mięsny „Mościbrody” Sp. z o.o., Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego „Lublin” Sp. z o.o.

Uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z ofertą dostępnych stoisk jak również wysłuchania prezentacji wygłoszonych przez prezesów i dyrektorów następujących firm: „Biomed-Lublin” (Mieczysław Starkowicz); Super Drob Zakłady Drobiarsko-Mięsne S.A. (Justyna Turowska); Ulmer S.K.A. (Alina Sielska); Naucz się pisać CV po angielsku z Camp Leaders! (Paweł Dzierżak).

Studenci docenili organizację tego wydarzenia, licznie w nim uczestnicząc i z zainteresowaniem śledząc oferty staży i pracy.

W dniu 31 maja 2023 r. odbyło się również drugie spotkanie Rady Ekspertów i Interesariuszy Zewnętrznych. Po raz pierwszy uczestniczyli w nim nowi członkowie Rady: Anna Jamborowicz-Pelak (Poradnia Dietetyczna Zdrowy Jadłospis), dyrektor Krzysztof Ochal (Kabako Gruppe sp. z o.o.). Do grona Rady Ekspertów i Interesariuszy Zewnętrznych dołączyła również Fabryka Cukierków „Pszczółka” sp. z o.o.

Nad organizacją i przebiegiem wydarzenia czuwali członkowie wydziałowej komisji ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

*Małgorzata Karwowska, Waldemar Gustaw
Fot. Wojciech Radzki*

Warsztaty dla finalistów konkursu „Człowiek w środowisku”

Fot. Anna Myka-Raduj

W dniach 13–14 kwietnia 2023 r. w Poleskim Parku Narodowym oraz Roztoczańskim Parku Narodowym odbyły się warsztaty dla 50 finalistów konkursu ekologicznego „Człowiek w środowisku” zorganizowane przez Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie (Katedra Inżynierii Środowiska i Geodezji), Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie, VI Liceum Ogólnokształcące im. Hugona Kołłątaja w Lublinie, I Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Czarnieckiego w Chełmie, Roztoczański Park Narodowy, Poleski Park Narodowy oraz „Kurier Lubelski”.

Warsztaty w Poleskim Parku Narodowym

W dniu 13 kwietnia 2023 r., po przyjeździe z Lublina do Urszulina i zakwaterowaniu pierwszej grupy finalistów konkursu w Hotelu Drob, odbyła się pierwsza część warsztatów na terenie Ośrodka Dydaktyczno-Administracyjnego PPN w Urszulinie. Finalistów warsztatów powitał dyrektor Poleskiego Parku Narodowego Jarosław Szymański. W tej części finaliści wzięli udział w projekcji filmu „Na moczary i do kniei”, w którym pokazano walory przyrodnicze Poleskiego Parku, następnie licealiści uczestniczyli w prezentacji diaporamy „Żółw błotny w Poleskim Parku Narodowym” i zajęciach w Ośrodku Ochrony Żółwia Błotnego. Zajęcia poprowadzili pracownicy PPN: Anna Myka-Raduj, Waldemar Raduj i Radosław Olszewski, którzy przybliżyli uczestnikom budowę, zachowania, rozmnażanie i rozwój oraz zasady ochrony żółwia błotnego w PPN. Druga część warsztatów zaczęła się od wizyty w ośrodku edukacyjnym Poleskie Sioło w Wytyczynie. W tym najnowszym ośrodku edukacyjnym PPN odbyły się zajęcia pokazujące trudy życia codziennego na poleskiej wsi, a także ekspozycje związane z tradycyjnym poleskim domostwem. Zajęcia prowadzili pracownicy PPN.

Następnie profesor Tadeusz Siwiec zapoznał uczniów z budową i działaniem innowacyjnej hybrydowej hydrofitowej oczyszczalni ścieków przy osadzie służbowej PPN w Kulczynie. Uczniowie ze szkół średnich województwa lubelskiego mogli się przekonać na własne oczy, że jest możliwe ponowne wykorzystanie oczyszczonych ścieków, np. do spłukiwania toalety, mycia samochodu czy podlewania roślin. Tego dnia odbyły się też zajęcia terenowe na ścieżce dydaktycznej Czahary pt. „Chodzi, lata, pływa – ptak się nazywa”. Pracownicy PPN – Anna Myka-Raduj i Waldemar Raduj przeprowadzili uczestników tego wyjazdu po drewnianych kładkach przez tereny Bagna Bubnów, zapoznając z tajemnicami torfowisk. Wszyscy uczestnicy warsztatów wypatrywali też

najmniejszego migrującego ptaka Europy – wodniczkę z rodziny trzciniaaków – który upodobał sobie za siedlisko właśnie trzciny PPN. Ten dzień pełen przyrodniczych wrażeń został zakończony kolacją integracyjną przy grillu.

Drugiego dnia warsztatów po przyjeździe do Załucza Starego zajęcia były kontynuowane w Ośrodku Dydaktyczno-Muzealnym Poleskiego Parku Narodowego, gdzie pracownicy zaprezentowali finalistom zgromadzone ekspozycje, nie tylko przyrodnicze, ale też archeologiczne, etnograficzne i historyczne, a także pokazali Ośrodek Rehabilitacji Zwierząt. Prof. Tadeusz Siwiec zapoznał uczniów z funkcjonowaniem hybrydowej hydrofitowej oczyszczalni ścieków w kształcie żółwia, znajdującej się na terenie ośrodka. Ostatnim punktem warsztatów były zajęcia terenowe na ścieżce przyrodniczej Dąb Dominik pt. „Tropem dębu i rosiczki”, gdzie można było podziwiać walory przyrodnicze tej ścieżki. Największą jej atrakcją okazało się zarastające jezioro Moszne – uczestnicy mogli obserwować, jak na części powierzchni jeziora unosi się kożuch roślinności nazywany spleją, składający się głównie z mchów torfowców, można było też dostrzec młode rosiczki – rośliny owadozerne. W tym miejscu dr hab. Artur Serafin wskazał na czynne formy ochrony przyrody na terenie PPN, omawiając unijny projekt restytucji reliktów borealnych: wierzby lapońskiej i wierzby borówkolistnej. Wyprodukowane metodami *in vitro* osobniki zasiliły naturalnie występujące zbiorowiska tych gatunków w różnych miejscach PPN, w tym właśnie na terenie torfowisk przejściowych przy jeziorze Moszne. Zwrócono również uwagę na fluktuacje klimatyczne, które mogą być przeszkodą dla utrzymania się gatunków, które pod względem genezy związane są ze zlodowaceniem.

Z ramienia Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w wyjeździe do Poleskiego Parku Narodowego udział wzięli dr hab. Artur Serafin oraz prof. Tadeusz Siwiec. Opiekunami uczniów byli nauczyciele I Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Czarnieckiego w Chełmie – Anna Jonak (nauczyciel biologii) i Teresa Świś (nauczyciel chemii).

Warsztaty w Roztoczańskim Parku Narodowym

Warsztaty dla drugiej grupy finalistów konkursu były prowadzone również na terenie Roztoczańskiego Parku Narodowego. W dniu 13 kwietnia 2023 r. referat inauguracyjny dotyczący funkcji ustawodawczych Roztoczańskiego Parku Narodowego oraz bioróżnorodności Roztocza wygłosił Tadeusz Grabowski, zastępca dyrektora RPN. Następnie uczniowie mieli okazję zwiedzić Ośrodek

Edukacyjno-Muzealny, podziwiając wystawę pt.: „W krainie jodły, buka i tarpana”. Dyrektor RPN, Andrzej Wojtyła, opowiedział o dwóch płaszczyznach funkcjonowania parku, które obejmują proekologiczne działania przyjazne środowisku i ochronę dzikiej przyrody. Dużym zainteresowaniem wśród uczestników cieszyły się zajęcia terenowe na ścieżce historyczno-przyrodniczej na Bukową Górę, w Izbie Leśnej we Floriance oraz na ścieżce dendrologiczno-krajobrazowej na trasie Górecko Stare – Florianka.

Jednym z głównych zagadnień poruszanych podczas drugiego dnia warsztatów były również problemy zagospodarowania wód opadowych i oczyszczania ścieków na terenie parku. Prof. Krzysztof Józwiakowski, kierownik Katedry Inżynierii Środowiska i Geodezji UP w Lublinie, ciekawie przedstawił nowatorskie technologie oczyszczania ścieków za pomocą oczyszczalni hydrofitowych oraz możliwości zagospodarowania wód opadowych np. do mycia samochodów czy podlewania zieleni. Uczestnicy dowiedzieli się, że współpraca Uniwersytetu i RPN zaowocowała utworzeniem trzech oczyszczalni hydrofitowych i jednej instalacji do zagospodarowania wód opadowych na terenie parku. Młodzież miała okazję zdobyć informacje na temat działania i korzyści płynących z zastosowania takich rozwiązań.

W wyjeździe udział wzięli: z ramienia UP w Lublinie prof. Krzysztof Józwiakowski, nauczyciele VI LO im. Hugona Kołłątaja w Lublinie – dyrektor Marzena Kamińska (nauczyciel biologii), Katarzyna Winiarczyk (nauczyciel chemii), Joanna Kosior (nauczyciel fizyki), jak również dyrektor I LO w Chełmie Halina Smyk.

W Ośrodku Hodowli Zwierząt we Floriance
Fot. Krzysztof Józwiakowski

Ciekawy, pełen wrażeń przyrodniczych wyjazd dla finalistów konkursu zakończył się 14 kwietnia 2023 r. ok. 17.00. Jego celem było dalsze rozwijanie wiedzy i świadomości przyrodniczej licealistów ze szkół województwa lubelskiego. Poza zajęciami był także czas na integrację przy ognisku, podczas którego uczniowie z różnych szkół mogli wymieniać się swoimi doświadczeniami i wiedzą na temat szeroko pojętej ochrony środowiska. To był cudownie spędzony czas, obfitujący w nowe znajomości oraz poszerzenie świadomości na temat dbania o przyrodę. Serdecznie dziękujemy wszystkim prelegentom za zastrzyk energii do działania!

Anna Jonak, Joanna Kosior, Krzysztof Józwiakowski

Zespół sygnalistów z nagrodami

Miło nam poinformować, że w dniach 20 i 27 maja 2023 r. Zespół Sygnalistów Myśliwskich „Orion” zajął II miejsce w konkursach: XI Podkarpackim Konkursie Sygnalistów Myśliwskich „O Statuetkę Rysia Bieszczadzkiego” oraz XXII Kresowym Konkursie Sygnalistów Myśliwskich pod patronatem dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie. W obydwu konkursach Zespół „Orion” otrzymał II miejsce w klasie drużynowej, prezentując sygnały klasy C.

Niewątpliwie na podkreślenie zasługuje występ indywidualny Dawida Kowalczyka, który zarówno w Lesku, jak i w Biłgoraju zajął III miejsce w klasyfikacji indywidualnej, również w klasie „C”. W biłgorajskim konkursie w rywalizacji klasy B (oznaczającym już prezentację sygnałów dla osób średniozaawansowanych) Łukasz Szachnowski zajął IV miejsce.

22 kwietnia 2023 r. w Zamku Królewskim w Niepołomicach sygnaliści z całego kraju rywalizowali o jedno z najcenniejszych trofeów – Róg Zbaramira. Zespół „Orion” z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie zajął III miejsce na podium!

Rywalizacja odbyła się w ramach XIII Małopolskiego Konkursu Sygnalistyki Myśliwskiej „O Róg Zbaramira” 2023, którego organizatorami byli: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krakowie, Nadleśnictwo Niepołomice oraz Zespół Sygnalistów Myśliwskich „Hagard” Uniwersytetu Rolniczego im. H. Kołłątaja w Krakowie.

Wydarzenie rozpoczęło się poranną zbiórką ponad 100 uczestników, którzy wspólnie odegrali sygnał „Powitanie”. Następnie

odbyły się przesłuchania konkursowe w poszczególnych klasach rywalizacji indywidualnej i zespołowej.

Zespół „Orion” z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, występujący w klasie „C”, po ostatecznym podliczeniu punktacji uplasował się na III miejscu. W tej rywalizacji uczestniczyło 8 zespołów. W klasyfikacji indywidualnej również w klasie „C”, w której do rywalizacji przystąpiło 27 sygnalistów, nasi studenci zajęli miejsca V (Jakub Wojtanowski) i VI (Dawid Kowalczyk), co stawia ich dość wysoko w rywalizacji na tak wysokim poziomie.

Tekst i fot. Marian Flis

Zawody jeździeckie i czempionaty koni

Na przełomie maja i czerwca w Ośrodku Jeździeckim Uniwersytetu Przyrodniczego miał miejsce cykl wydarzeń obejmujących zawody jeździeckie oraz czempionaty koni. W dniach 27–28 maja 2023 r. odbyły się XVIII Akademickie Mistrzostwa Województwa Lubelskiego oraz Zawody Regionalne i Towarzyskie w skokach przez przeszkody, a także po raz pierwszy rywalizacja dla dzieci o nazwie Felin Hobby Horse. W zawodach rozgrywanych na placu zewnętrznym ośrodka wzięło udział łącznie ok. 100 koni, a przez dwa dni rozegrano 18 konkursów o wysokości przeszkód od 50 do 120 cm. Komisja sędziowska oceniała zawodników w konkursach z trafieniem w normę czasu, dwufazowych, dwunawrotowych, zwykłych i z oceną stylu jeźdźcy. Po raz pierwszy zostały też rozegrane zawody Hobby Horse, w których rywalizowało 30 zawodników. Rozegrano pięć konkursów, w tym dwie gonitwy i trzy konkurencje skokowe. Najważniejszym punktem wydarzenia była rywalizacja w ramach XVIII Akademickich Mistrzostw Województwa Lubelskiego w Skokach, w której skład weszły dwa konkursy półfinałowe rozegrane w sobotę oraz dwunawrotowy niedzielny finał. Mistrzostwa, jak co roku, miały uroczystą oprawę, zwycięzcy zostali udekorowani medalami, otrzymali pamiątkowe puchary oraz liczne nagrody. Na podium XVIII Akademickich Mistrzostw Województwa Lubelskiego stanęły amazonki:

- I miejsce – Michalina Pachuta (Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie) startująca na klaczy Kamea,
- II miejsce – Agnieszka Duszyńska (UP w Lublinie) startująca na wałachu Karafinn,
- III miejsce – Natalia Gajko Mj'99 (UP w Lublinie) startująca na wałachu Harcepan.

Kolejnym z wydarzeń był VIII Ogólnopolski Czempionat Kuców oraz II Pokaz Kuców i Koni Małych. Podczas czempionatu zaprezentowano 44 konie od ponad 20 hodowców, a kolejne 20 uczestniczyło w pokazie. Konie oceniano w pięciu klasach z podziałem na wiek i płeć. Komisja sędziowska weryfikowała pięć cech, każda w skali 1–10 punktów. Pierwszą część stanowiła ocena „na płycie” (typ rasowy, pokrój, kondycja i pielęgnacja, przygotowanie do prezentacji), natomiast drugą oceną ruchu luzem w korytarzu (stęp, kłus, galop). W poszczególnych klasach najlepsze okazały się:

- klasa I – klacze roczne i dwuletnie: klacz Hermiona (hod. Piotr Wejman),
- klasa II – ogiery roczne i dwuletnie: ogier Pegaz (hod. Piotr Wejman),
- klasa III – klacze trzyletnie i pięcioletnie: klacz Zumba (hod. Mirosław Janik),
- klasa IV – klacze sześciolatek i starsze: klacz Miss (hod. UP w Lublinie),
- klasa V – ogiery trzyletnie i starsze: ogier Elvas 20.20 FN (hod. UP w Lublinie).

Podczas pokazu kuców i koni małych konie oceniano w dwóch kategoriach:

- klasa My Litte Pony – klacze i ogiery: kuce do 100 cm w kłębie w każdym wieku,

- klasy My Raising Star oraz My Best Friend – klacze i ogiery: kuce i konie małe powyżej 100 cm w kłębie.

Wśród klaczy komisja najwyższej oceniła klacz Sita de Bleekmeerhoeve i klacz Freya-W, natomiast wśród ogierów najwyższe noty otrzymały Boy van de Hees oraz Fair Play.

Ogromny sukces odniósł trzyletni gniady kuc feliński (hodowli i własności UP w Lublinie). Okazał się najlepszym spośród prezentowanej stawki koni z całego kraju. Elvas 20.20 FN (po Coelenhage's Pay Bas – od Eurydyka po Apasjonata Aureus) triumfował również w klasie ogierów trzyletnich i starszych, a także uzyskał tytuł Czempiona Ogierów.

W dniach 10–11 czerwca 2023 r. odbył się XXVI Narodowy Młodzieżowy Czempionat Koni Rasy Małopolskiej. W budynku Areny Konnej zaprezentowało się 59 koni małopolskich, w tym 42 klacze i 17 ogierów.

Po ocenie koni na płycie (ocena pokrojowa), w ruchu luzem oraz w skokach luzem w korytarzu (konie dwu- i trzyletnie) sędziowie przyznali następującą punktację i lokaty:

- klasa I – ogiery roczne: czempion Polikar AA (Agat m – Pasja m/Tabex m; hod. i wł. Mariusz Kijek),
- klasa II – klacze roczne: czempionka Diamond Rush (Irches m – Dalia m/Batalion m; hod. i wł. Michał Marta),
- klasa III – ogiery dwuletnie: czempion Devision (Drop m – Dalia m/Batalion m; hod. Michał Marta, wł. Aleksander Sokołowski),
- klasa IV – klacze dwuletnie: czempionka Mariposa (Efekt m – Mocca m/DaVinci m; hod. i wł. Marcin Soszyński),
- klasa V – klacze trzyletnie: czempionka Amira (Tabex m – Aroonia m/Makler II m; hod. i wł. Arkadiusz Koczaj).

Tytuł Czempion Ogierów został przyznany ogierowi Devision (Drop m – Dalia m/Batalion m; hod. Michał Marta, wł. Aleksander Sokołowski).

Tytuł Czempionka Klaczy został przyznany klaczy Mariposa (Efekt m – Mocca m/DaVinci m; hod. i wł. Marcin Soszyński), która też okazała się Najlepszym Koniem XXVI Narodowego Młodzieżowego Czempionatu Koni Rasy Małopolskiej – Best in Show.

Podczas Czempionatu odbyły się również pokazy specjalne. Pierwszego dnia publiczność mogła obejrzeć pokaz woltyżerski w wykonaniu drużyny ze Stajni pod Skowronkiem. Drugiego dnia zobaczyliśmy pokaz użytkownika koni czystej krwi arabskiej przygotowany przez klub jeździecki For Pleasure. Pokaz ujeżdżeniowo-powozieniowy przygotowali Natalia i Ireneusz Kozłowscy z Klubu Jeździeckiego Jagodne, którego są właścicielami.

VIII Ogólnopolski Czempionat Kuców oraz II Pokaz Kuców i Koni Małych, a także XXVI Narodowy Młodzieżowy Czempionat Koni Rasy Małopolskiej odbyły się w budynku Areny Konnej – największej i najnowocześniejszej architektonicznie przestrzeni wschodniej Polski związanej z użytkowaniem koni.

Izabela Wilk

II Międzynarodowa Konferencja Doktorantów

czytaj tekst na str. 20

Koncert
zespołu Klasyczni w Rocku, w którego
skład wchodzi pracownicy UP w Lublinie

Fot. Alicja Jaroszevska